

Nytt fra

ØSTMARKA

Medlemsblad for Østmarkas Venner 49. årgang Nr. 1/2015

*Årsmøte 25.mars
Skitur over 15 vann
Med luktesans i ulveskogen*

SLÅ RING
OM
ØSTMARKA

Friluftslivets år 2015

Av Johan Ellingsen

Lederen har ordet:

Regjeringen har bestemt at 2015 skal være friluftslivets år. Dette er et flott tiltak som skal fremme folkehelse og nordmenns gode tradisjon med å tilbringe ledige stunder i friluft. Friluftslivets år går rett i inn i sjela til en organisasjon som Østmarkas Venner – vårt budskap er jo at alle år egentlig er et friluftslivsår.

Det er allikevel fristende å filosofere litt over ordet og begrepet friluftsliv, som etter sigende først ble brukt i 1859 av dikteren Henrik Ibsen i hans dikt *På Vidderne*. Et liv i friluft beskriver vel egentlig det norske folks liv som jegere og sankere opp igjennom historien, der vi – for å overleve i en barsk natur – stadig vekk måtte ut i naturen (eller «inn i naturen» som Nils Faarlund ynder å si det) for å finne mat og skaffe virke fra skogen. Dette livet har nok preget folkesjela og kulturen vår mye mer enn vi aner. Gjennom malerkunsten, musikken og litteraturen hylles et liv i nær kontakt med naturen. Dette livet er vel å merke ikke bare forbundet med slit og farer, men også med ro, stillhet, inspirasjon og betagende nytelse av naturens skjønnhet.

Selv i vår moderne tid er denne trangen til å komme ut og finne roen noe vi fortsatt forbinder med vår nasjons identitet. I dag er trangen begrunnet med opplevelse, mosjon, folkehelse og stillhet og altså bæret med sitt eget «år». ØV har alltid arbeidet for å fremme det enkle friluftslivet, som vi mener er det de fleste av oss søker i møte med

naturen. Å lære barna å kle seg etter vær og vind, finne fram på fjellet, på sjøen og i skogen, tenne opp bål, steke pølser på spidd og kanskje ligge ute i telt, er gode norske tradisjoner som vi må bevare og beskytte. Jeg husker enda godt det sjokket noen bulgarske prosjektvenner ga uttrykk for da de opplevde en norsk utebarnehage med 2 – 3 åringer krabbende rundt i snøslaps og vann. De trodde det var barnemishandling!

Vi er ekstra stolte over at vårt æresmedlem og tidligere styreleder Steinar Saghaug, som leder av Friluftsrådenes Landsforbund, er utnevnt til å være friluftslivets ambassadør. Vi er fornøyd med at han har valgt bydel Alnas skjulte perle, Grønlihytta i Østmarka som sin «friluftslivsambassade». Det gleder oss at denne spesielle hytta, som brant ned i 1994 og ble bygd opp igjen i 1998, nå kommer mer fram i lyset der den ligger sentralt kun 20–30 minutters gange fra Lindeberg.

ØVs arrangementer i 2015 og medlemsbladet vårt vil selvsagt preges av at vi er i friluftslivets år. Vi ser fram til å arrangere flere turer og andre arrangementer i spennende områder av Østmarka. Den høytidelige åpningen av «ambassaden» blir den 19. april. Da arrangerer vi, OOF og Friluftsrådenes Landsforbund en åpen dag, og da er alle gamle og nye Østmarka-venner hjertelig velkommen til Grønlihytta!

Nytt fra Østmarka – Medlemsblad for Østmarkas Venner

Ansvarlig utgiver: Østmarkas Venner,
Postboks 85 Nordstrand, 1112 Oslo
Redaktør: Helga Gunnarsdottir
e-post: hegunna@online.no
Redaksjonskomité: Bjarne Røsjo

Forsidebilde: Vår på Tonekollen
Foto: Nina Skramstad
Grafisk design, repro og trykking: 07 Media – 07.no
Opplag: 4 500
Frist for stoff til neste nr. er 1. april 2015

Velkommen til åpen dag på Grønlihytta i Østmarka

**Oslo og Omland Friluftsråd, Stiftelsen Grønlihytta,
Friluftsrådernes Landsforbund og Østmarkas Venner
inviterer til åpen dag på Grønlihytta**

søndag 19. april kl. 11–15.

Oppmøte kl. 11.00 ved bommen ved starten av lysløypa
fra Lindeberg. Ca. 20 min gange til hytta.

Program:

- Offisiell åpning av Grønlihytta «ambassaden».
- Bål med muligheter for grilling, litt aktivitet og leker for barna på området.
- Guidet tur for voksne til Puttdalen med ambassadør Steinar Saghaug.
- Dragesafari for barnefamilier, se egen annonse side 21

Styret i Østmarkas Venner 2014–2015

Leder: Johan Ellingsen 90 92 15 68

Nestleder: Helga Gunnarsdóttir 95 99 23 49

Sigmund Hågvær 91 71 45 10

Arne Kvalheim 90 03 33 40

Bjarne Røsjo 90 84 59 97

Inger Tangen 41 25 66 47

Ingunn Lian Nylund 94 98 20 06

Varamedlemmer: Arild Rambøl 90 07 81 09

Bente Lise Dagenborg 41 92 29 41

Medlemssekretær: Monica Hoel 97 64 05 84 Regnskap: Kristin Ohnstad 93 40 66 71

E-post til styret og ansatte: fornavn@ostmarkasvenner.no

Kveldens hovedtaler, Kjell Arne Reistad fra ØX, overrakte velfortjente blomster til «Stakan».

30 års innsats for å gjøre Østmarka enda flottere

Tekst og foto: Bjarne Røsjo

Sjelden har blomsterbuketter og lovord vært mer velfortjent enn de som ble Kjell Staxrud og ØX til del da foreningen nylig feiret sitt 30-års jubileum. Vi har mye å takke ØX for, alle vi som elsker Østmarka.

Det nærmeste man kommer en stiftelsesdato for ØX er 5. november 1984, da Kjell «Stakan» Staxrud (født 1925) sendte et skriv til en rekke friluftslivsinteresserte venner og kontakter med beskjed om at de var opptatt som aspiranter i Foreningen ØX. Formålet skulle være å hjelpe Skiforeningen med å bygge opp og holde i hevd «... et fornuftig, variert, praktisk og velfrisert løypenett i Østmarka». Arbeidet ble senere utvidet til å omfatte også vedlikehold og rydding av DNT Oslo og Omegns blåmerkede stier i området.

For å gjøre en 30 år lang historie kort: ØX består i dag av en gjeng muntre og motorsagsvingende entusiaster, de fleste pensjonister, som har en kjempestor del av æren for at Østmarka er den flotteste bymarka turfolk kan tenke seg. Det er lett å finne fram fordi ØX har skiltet og merket for DNT OO og Skiforeningen langs stier og løyper, det er lett å ta seg fram fordi stiene er ryddet, og myrene kan krysses på kortreiste klopper som ser ut som de har grodd fram fra naturen selv.

Historien om ØX og Stakan

Historien om Foreningen ØX og om Kjell Staxrud er på mange måter én og den samme, ifølge jubileumsskriftet som er forfattet av Jann Bergholtz, Ivar Christiansen og Kjell Arne Reistad. «Stakan» har nemlig vært en hovedperson helt fra begynnelsen av, ja til og med før det hele begynte, og han er fortsatt virksom selv om han har trukket seg tilbake fra den løpende driften.

Kjell Staxrud var en aktiv orienteringsløper fra han var en neve stor, og da han flyttet til Oppsal i 1965 ble han raskt en aktiv bidragsyter i idrettsforeningens ungdoms- og rekrutteringsarbeid. Han markerte seg fort som et oppkomme av ideer og en humørspreder uten like, og han var med i det internasjonale orienteringsforbundet (IOF) i en årrekke. Det var visstnok der tilnavnet «Stakan» ble sementert, fordi det var vanskelig å si «Staxrud» på utenlandsk.

«Stakan» var blant annet mannen bak de internasjonale postbeskrivelsene; noe som langt på vei revolusjonerte o-sporten internasjonalt og gjorde den tilgjengelig også for idrettsfolk som ikke kan engelsk. Dessuten tok han initiativet til opprettelsen av Kjentmannsmerket i Norge, for å nevne noe.

Det begynte i badstua

Derfor er det bare rett og rimelig at han er æresmedlem i både Oppsal idrettsforening og Østmarkas Venner, to hedersbevisninger han for øvrig deler med Tullik Valstad (født 1924). Den første spiren til ØX ble nemlig lagt allerede på 1950-tallet hjemme hos Knut og Tullik Valstad på Ulsrud. Dit inviterte de to gjestfrie friluftslivsentusiastene orienteringsvenner og andre interesserte til tre-

Lars Ø. Lund (t.v.) og Kjell Staxrud var begge med i den opprinnelige badstu-gjengen som dannet forløperen til ØX.

ning og badstu en gang i uka, og etter badstua vanket det te med knekkebrød.

– Både turorienteringen Ola Dilt og skiturorienteringen Vinterdilt sprang ut av dette miljøet, og etter hvert ble det tradisjon å spasere eller løpe kveldstur til Mariholtet hver tirsdag. Da merket vi også nye stier og løyper dit fra alle kanter, og etter hvert ble vi mer og mer interessert i generell tilrettelegging for friluftslivet, forteller «Stakan».

Knut Valstad var for øvrig blant annet mannen bak ideen om «Påskeløypa» fra Ellingsrud til Vangen, uten å måtte gå over vann, som Badstugjengen ryddet i 1966. En vesentlig del av denne løypa består fortsatt og heter Valstadløypa, en honnør fra Skiforeningen til Knut Valstads minne etter at han døde i 1976.

«Stakan» har også fått oppkalt en løype etter seg, denne går rett sørover fra Mariholtet og krysser demningen over til det spennende terrenget på østsiden av Elvåga. Østmarka rommer også en løype som er oppkalt etter idrettsmannen, offiseren og flygeren Ole Reistad, men det får vi skrive mer om en annen gang.

Østmarka på kryss og tvers

Det var utvilsomt «Stakan» som fant på både navnet og organisasjonen ØX, men tolkningen «Østmarka på kryss og tvers» var det Gunnar Jonassen som fant på atskillig senere. Foreningens emblem, et skjold med ring og staver, ble tegnet av Nils Ragnar Hoff, som var medlem av Badstugjengen.

Gratulasjonene og talene ville nesten ingen ende ta da ØX feiret 30-års jubileum på Oppsal samfunnshus 4. desember 2014. Kjell Arne Reistad, en av de evige aspirantene i ØX (du blir aldri noe mer enn aspirant) holdt kveldens hovedtale og overrakte blomster til «Stakan». Reistad benyttet anledningen til å takke både Skiforeningen, Turistforeningen og Østmarkas Venner for organisasjonenes tillit og positive holdning – men den største takken gikk til kjernekaen Kjell Staxrud.

– Du dro i gang noe som var skikkelig ambisiøst, og det kunne i verste fall bare blitt et blaff. Men initiativet ditt var liv laga fordi du ivaretok fire helt vesentlige ting i en slik virksomhet: Det praktiske arbeidet, kamerateaskapet, påvirkningen oppover til foreningene som ivaretar interessepolitikken, og synligheten i media. «Stakan» og ØX har nemlig gjort seg gjeldende i utallige avisoppslag og intervjuer, og der har du stadig stått fram med din friluftsentusiasme og smittende engasjement, sa Reistad.

Aspirant i 30 år

Kjell Staxrud fikk også sitt pass positivt påskrevet av blant annet Johan Ellingsen fra Østmarkas Venner, Dag Olav Brækkan fra DNT OO, og Hege Blichfeldt Sheriff i Skiforeningen. Johan takket spesielt for alt det ØX (og Rælingen ØX) har betydd for alle som bruker Østmarka, og kunne avsløre at han hadde meldt seg til tjeneste i ØX allerede ved etableringen i 1984. På grunn av umoden alder har han hele tiden stått oppført som aspirant. ØVs gave til ØX var en rikelig dose sjokolade til alle de sosiale kafebålene som er en viktig del av arbeidet deres.

ØX har rett og slett gjort en innsats for folkehelsen, og attpåtil har de hatt det moro selv i 30 år. Et av kravene til aspirantene som ble «tvangsinnmeldt» for 30 år siden var for øvrig at de måtte ha humoristisk sans, noe «Stakan» har til gagns.

ØX-gjengens mest berømte enkelttiltak er kanskje trekkflåten over den smale Svartoren, som fikk sin spede begynnelse ved at ivrige orienteringsløpere bygde to broer over vannet på 1970-tallet. Da begge broene hadde råtnet ned på 1990-tallet var reguleringene for brobygging blitt skjerpet, men «Stakan» fant fort ut at det ikke fantes noe byråkratisk hinder for å anlegge en trekkflåte. Dermed ble en trekkflåte i lokale materialer snekret sammen i 1993, og deretter er den blitt skiftet ut to ganger. Flåten som ligger der i dag ble innviet i september 2013 av hele 24 ØX-pensjonister, som tok seg tid til en inngående drøfting av mulighetene for å søke om taxfree-salg fra flåten. Den ligger jo midt på grensen mellom Ski og Enebakk, flirer «Stakan».

Bli med Sverre M. Fjelstad og Østmarkas Venner på en unik vårtur

**til hans barndomsparadis hos bestemor
på Dølerud i verneområdet Spinneren**

Sverre M. Fjelstad på Dølerud 2011. Foto: Cathrine Søberg

Lørdag 25. april 2015 kl 12–15.

**Oppmøte på P-plassen ved Grønmo
og retur til samme sted.**

Turen går i lett terreng og passer for alle.

Ta med matpakke og drikke.

Turen går nordover
Mosjøen – med Tonekollen
ruvende i nordøst.

Herlig skitur over femten vann i Østmarka

Av Lise Henriksen, tekst, foto og skisse

En av de fineste skiturene man kan gå i Østmarka, er en dagstur i lettgått og variert terreng med utgangspunkt fra parkeringsplassen ved Bysetermosen. Den kan gåes på sparsomt snødekke, dersom man ikke har noe imot å ta skiene av og på. Turen er også velegnet som skøytetur.

Lettgått og variert terreng

Mitt rundturforslag er på 23-25 kilometer gjennom et variert skiterreng med en del småkneiker som er typisk for Østmarka, og hele ni kilometer over vann. Turen gir et sjarmerende og flott tverrsnitt av Østmarka, forbi kjente og ukjente steder. Den går både i preparerte løyper og naturløyper og byr endog på en smakebit av Østmarka naturreservat. To steder kan man ta inn for en rast; på Vangen og i den mer primitive Brakka i Deliseterdalen.

Man passerer ikke mindre enn femten større og mindre Østmark-vann, alle med sine særpreg.

Fire steder er det lurt å ta av seg skiene; den siste, krappe kneika fra Vangen ned på Mosjøen, kneika fra «Liseterhøgda» ned på Skålsjøen, veien opp igjennom Rausjøgren-da, og kneika opp til Mosjøkastet, dersom man velger denne fremfor Plankeveien på hjemturen. Løypa over Liseter til Skålsjøen kjøres vanligvis ikke opp etter snøfall, men den er bare vel én kilometer lang, og veldig koselig. Og som oftest er den tråkket opp av entusiastene.

Til Vangen og Mosjøen

Turen starter og ender på Bysetermosen, parkeringsplassen som ligger tre kilometer fra Fjell (i Ski kommune) ved Enebakkveien. Først

følger man hovedløypa til Skiforeningens stue på Vangen, bygd i funksistil i 1961; et svært populært serveringssted og leirskole. Om det er mye folk i løypa til Vangen, og i hovedløypa videre nordover, så merkes ikke trafikken på samme måte når vi tar løypa forbi Gamlevangen og ned en deilig utforkjøring til Mosjøen. Men vær forsiktig – ta helst av skiene den siste kneika ned på Mosjøen, da løypa ofte har en issvull, og dertil er smal med en vanskelig kurve ut på vannet.

På en vanlig hverdag kan man gå her omtrent i fred for andre folk. Mosjøens glitrende snøflate er omkranset av Pølseberget på vestsiden og majestetiske Tonekollen i nordøst. Både her og ved Tonevann ser vi mange hytter, som ble utparsellert fra slutten av 1940-årene, mens Rausjøskogene var i privat eie. Tonekollen, med sitt kjempemessige utsyn, er vel verdt en avstikker, men fortrinnsvis på sommerføre.

Over Tonevann til Skålsjøen

Tonevann må vel være et av Østmarkas mest naturskjønne vann. Vakkert er det også over de åpne myrpartiene nord for Tonevann. Her fulgte vi sporet av to streifende ulver vinteren 2001, noe som den gang var en sensasjon. Nå har Østmarka som kjent fått en fast ulvefamilie, som streifer nær sagt over hele Østmarka, og som turgåere og jegere ikke så rent sjelden observerer, da ulvene er mindre sky enn man skulle tro. Gaupa er fast gjest, selv om det er blitt merkbart mindre å se av den (sporene) de senere årene. Beveren bygger og bor i nær sagt hvert eneste vann i dette området.

Ved løypedelet nord for Tonevann, tar vi naturløypa over Maritjern og Liseterputten,

Bysetermosen – Vangen – Mosjøen – Tonevann – Maritjern – Liseterputten – Skålsjøen – Knurra – Røyrvann – Nordre Krok vann – Tappenbergvann – Mellom Krok vann – Søndre Krok vann – Brakka – Deliseterdalen – Børtervann – Tangentjern – Rausjøgrenda – Rausjø – Mosjøveien – Mosjøen – Plankeveien – Kjærmose/tjern/lell eller opp Mosjøkaset – Bysetermosen.

og passerer snart tuftene etter Liseter; Lørenskog-setra som eksisterte helt til 1900-tallet. Denne løypa er fredelig og rik på naturopplevelse – og endog raskeste vei til Skålsjøen.

Skålsjøen – midt inne i Østmarka – byr på herlige skiløyper.

Snart har vi den forjettede Skålsjøen under oss, Østmarkas geografiske midtpunkt, så å si, tett innunder Liseterkollen, hvor den som lytter kan høre skogsuset. Skålsjøen er for øvrig håpløs kronglete å gå rundt sommers-tid. Navnet er opprinnelig *Skårersjøen*, antakelig etter gården Skårer i Lørenskog.

Ned Skårerlia til Røyrvann og Tappenbergvann

Eldre østmarktravere bruker betegnelsen Skårerlia om den lange lia vi snart skal stå ned til Knurra og Røyrvann. Dette er en skikkelig utforkjøring, hvor skiføret ligger stabilt vinteren gjennom. Skålsjødalen er en annen betegnelse. Trange Knurra bør man imidlertid passe seg litt for på dårlig is. Vi er nå kommet over i Losby-vassdraget, hvor vann etter vann ligger som perler på ei snor

- et eldorado for kanopadlere som for ski- og skøyteøpere.

Så er det bare å stake seg av gårde med sola i fjeset sørover, forbi Røyrvannskoia, som opprinnelig var en gammel driftshytte med stall, for skogsarbeidere på Losby Bruk. Siden 1995 har den vært ubetjent koie som disponeres av DNT Oslo og omegn. Hit kan man altså padle fra Losby sommerstid, og ta kveldsturen inn i deilig reservatskog. Skogreservatet ble utvidet i 2002 og er et av landets største, på 18 kvadratkilometer; like stort som Spålen-Katnosa-reservatet i Nordmarka. Nå stryker vi gjennom de fredete områder nesten på rekordtid; først over Nordre Krok vann, så forbi den gamle jakthytta Tappenbergkoia, hvor Kong Haakon har vært flere ganger sammen med Losby-godsets siste private eeneier, Lorentz Meyer Boeck.

Søndre Krokvann – omkranset av herlig reservatskog i hjertet av Østmarka.

Reservatskog med sola i fjeset

Over Tappenbergvann går det kjapt, med villmark på alle kanter – koller og kronglettereng hvor det er tungt, men spennende å ta seg fram på sommerføre. I bekken fra Mellom Krokvann gjør man lurt i å slukke tørsten og fylle opp feltflaska, for ved Søndre Krokvann er det tid for en bålraст i sola, i alle fall på vårvinteren.

Nettopp her ved Søndre Krokvann er det mange som fornemmer villmarkssuset – langt fra folk i alle retninger, jomfruelig natur så langt øyet rekker og enda mye lenger. Og så gjenstår Deliseterdalen; den morsomme naturløypa gjennom et trangt og stemningsfullt reservatdrag. Typisk for de uveisomme strøk av Østmarka, eller rettere Rausjømarka, som vi nå er inne i. Vel midtveis ligger

Deliseterbrakkka, åpen og med ovn og hyttebok. Her har mang en vandrер funnet ly, siden daværende skogeierfirma And. H. Kiær & Co. fikk kjørt brakka med tilhørende stall inn vinterstid i 1960 - som skogshusvære for tømmerhoggere og hest. Opprinnelig stod det to brakker her, side om side, men den ene brant ned i 1971. Nå benyttes stallen som vedskjul.

I dette uberørte og verdifulle strøk av Østmarka hadde Oslo skogvesen faktisk planer om å anlegge skogsbilvei og hogge ned all gammelskogen på begynnelsen av 1970-tallet. Isteden ble det altså fredning, først administrativt i 1976, så ved kongelig resolusjon i 1990, og til sist en større utvidelse i 2002. Navnet er Østmarka naturreservat.

Brakka i Deliseterdalen – tid for en rast og innskrivning i hytteboka.

Brakka, Børtervann og Rausjø

Deliseterfjorden er som navnet sier en fjordarm, lengst nord i Børtervann. Også her finner vi et godt bevart stykke østmarknatur, inneklemt mellom tett skog og dusinvis av koller. Ikke underlig om man opplever en egen, nesten fortettet stemning. Så dreier løypa brått inn til Tangentjern og Dammen, nederste plassen i sagnomsuste Rausjøgrenda.

Rausjøgrenda er en historie for seg, midtpunktet i de 34.000 mål store Rausjøskogene i Enebakkk. Tre oppgangssager og minst tretten plasser hørte til bruket, med eget skolehus, nedlagt for over seksti år siden, som man nå kan leie for overnatting. På Øvresaga finner vi en annen av Østmarkas tre ubetjente turisthytter, ved siden av Røyrvannskoia og Bøvelstad. Og fortsatt bor det fastboende på tre av plassene i denne tidligere

så avsides grenda nord i Enebakkk, som først fikk elektrisk strøm julen 1969.

Hjem over Mosjøen og Plankeveien

Vel oppe ved idylliske Rausjø går vi over vannet, fra demningen, istedenfor å følge bilveien. Så tar vi inn på land ved Hella og følger Mosjøveien oppover. I likhet med veien mellom Skålsjøkoia og Røyrvann, er Mosjøveien ei snøsikker løype, hvor det alltid ligger en fast såle med snø, omtrent som i Nordmarka.

På toppen før Mosjøen er valget fritt; man kan med fordel gå Mosjøen opp igjen til Vangen, og hovedløypa tilbake; da har man tilbaketilgjort to og en halv mil. Eller man kan holde til venstre, opp den bratte naturløypa til Mosjøkastet, mellom Kjerringhøgda og Mortås, og spare to kilometer. Denne løypa svinger ned igjen mot Bysetermosen på en

Motlys over Deliseterfjorden – innerst i Børtervann.

gammel driftsveitrasé, som ble anlagt som ny bilvei til Rausjø like før Oslo kommune kjøpte Rausjøskogene i 1964. Men heldigvis så ble den ikke fullført.

Et tredje alternativ, som jeg vil anbefale, er å følge Plankeveien til Kjærmosetjern og så via Morttjern tilbake til bilen. Plankeveiløypa går over Bjønnemyr og videre gjennom et trangt dråg med granskog mellom Mortås og Vangsåsen – hvor man kan rusle i sine egne tanker; en stemningsfull trasé, spesielt i skumringen. Løypa går over et vakker myrparti like før man er ute på Søndre Kjærmosetjern. Spesielt fint er det her når vegetasjonen står frossen og nedrimet. Ved mye overvann legges løypa gjerne nordover til Vangen-løypa i en liten krok.

Trafalgar Square

Ved løypekrysset på toppen av Mosjøveien, som jeg kaller «Trafalgar Square», ble for øvrig julegrana til Trafalgar Square i London hogget den 25. november 2003, med borgermesteren i London, Lord Mayor of Westminster, Oslos daværende ordfører Per Ditlev-Simonsen og 6. klassingene fra Klemetsrud skole til stede. Seansen ble filmet og vist av BBC.

Etterord: Denne skituren er, som nevnt, faktisk like fin å gå som en langtur på skøyter, dersom snøforholdene er dårlige. Flere vintre i Østmarka de senere årene har jo hatt ypperlig skøyteis tidlig i sesongen. Fra Losby i Lørenskog er det mange som også bruker sparkstøtting og brodder på isen innover vannene i Losby-vassdraget. Så fortvil ikke dersom skiføret uteblir i perioder.

Leserinlegg:

Ulv mot elg i Østmarka

Professor emeritus Olav Hjeljord ved NMBU, og Hilde K. Wam, viltbiolog og forsker ved Bioforsk, kommenterer min artikkel «Er Østmarka bærekraftig med ulveflokk?» i «Nytt fra Østmarka» nr. 3/2014). I den samme utgaven av «Nytt fra Østmarka» var det også en faktabasert artikkel fra Wilberg/Flagstad ved SNO/NINA, med tittelen «Dette vet vi om Østmarka».

Med alt som er skrevet og dokumentert om ulv og elg i Skandinavia i senere tid, er det ikke mulig for noen, heller ikke for Hjeljord/Wam, å bortforklare den store nedgangen i elgbestanden forårsaket av ulv – særdeles i ulverevir.

Blant de mer enn 60 høringsinnspillene om bestandsmål for ulv og ulvesonen for 2015 til Klima- og miljødepartementet, kom det mange interessante innspill. Et av innspillene var fra Grendeutvalgene i Slettåsreviret, se <http://bit.ly/1ByaTwp>. Dette var informativ lesing som gir god innsikt fra folk som lever og bor ute i naturen med ulv rundt seg. Dette bør kunne gi oss Oslo-folk noe å tenke på.

Jeg har under det meste av mitt liv vært en ihuga markatraver i Østmarka, bare avbrutt under studietiden i inn- og utland. Noen utpeker meg som elgjeger, noe jeg aldri har vært. Sammen med mine firbente følgesvenner på kryss og tvers i marka, mesteparten av mitt liv, har dette blitt min livsstil. Østmarka har vært et eldorado for meg i mer enn 60 år, de siste 20 år med hund og ka-

mera. De to siste år, mest med hund i bånd, når det gjelder Østmarka. Det bevaringsverdige eldoradoet, Østmarka, har også betydd mye med hensyn til bevaring av kulturminner. Noe som har resultert i 35 års medlemskap i Østmarkas Venner.

Jeg kjenner Østmarka godt, da jeg hadde min oppvekst på østsiden av Østmarka. I voksen alder har jeg vært og er bosatt på vestsiden av Østmarka, også her noen meter fra skogkanten. Som 7-8 åring fartet jeg alene i marka med vår firbente familiemedlem, buhunden Trulte. Trultes GPS var alltid 100 % pålitelig i det lille hundehodet, noe som sikret at vi alltid kom trygt hjem. Skogen var lekeplass, cowboy og indianere lekte vi småbarna ofte. Som de fleste forstår, var dette en tid uten ulv i Østmarka.

Nå er området tatt over av noen få godt voksne «villmarkinger» med ulvekamera. Men Østmarka er fortsatt viktig for et mangfold av befolkningen; det være seg enkeltpersoner, skoler, barnehager og ulike foreninger. Vi er mange trofaste markatravere som setter pris på et rikt plante- og dyreliv, samt gamle boplasser. Tilbakekomsten av bever oppdaget jeg så sent som på 1980- tallet i Nøkle vann. En stor opplevelse, beveren er et dyr vi også bør bevare. Mange av oss synes også det var stort å se ei elgku sommerstid med små kalver, eller elg vinterstid bykse av gårde i meterhøy snø. Som turgåer i Østmarka, må jeg nok dessverre innse at elgen, skogens konge, ja, heller ikke bever og rådyr vil jeg lenger kunne observere så ofte i det

En av Østmarka-ulvene.
Foto: Ivar Johannes Knai

sentrale Østmarka.

Avisoverskrifter om møter mellom folk og ulv i Østmarka er ikke lenger en sjeldenhet. Senest kunne vi lese i rb.no om en turgåer med hund på Losby, hvor en ulv fulgte dem på tre meters avstand. Men de lærde har latt oss forstå at ulven er svært sky og viser seg sjelden for mennesker. Også Vangen Leirskole opplevde i sommer at to sauer ble ulvedrept, ifølge Østlandets Blad.

Ulven i Østmarka er ikke bare et spørsmål om elg, selv om ulven primært dreper elg. «Ulven er heller en limiterende enn regulerende faktor for elgstammen», ifølge ulveforskeren Barbara Zimmermann ved Høgskolen i Hedmark. Ulvens sommermeny er elgkalver og atter elgkalver, ifølge Skandulv/Vargfakta.

Interessant lesing er de russiske ulveforskere, Pjotr Danilov og Konstantin Tirronen, som neppe ville ha tillatt etablering av ulv i et så lite ulverevir som Østmarka, på under 300.000 dekar nær et tett befolket område.

Disse forskerne taler mer om minimum 1 mill. dekar for å tillate ulveetablering. Jeg henviser til artikkelen «Vargstammens 3 faser», publisert på Svenska Jägarförbundets nettsider.

Forherligelsen av ulv i Østmarka av enkeltpersoner, ikke sjelden uten annen tilknytning til Østmarka, får uforholdsmessig stor plass. Riktignok er ulv populært for mange, særlig Oslo-folk. En foredragsholder på Skulderudstua uttalte litt humoristisk at dersom spørsmålet hadde angått tiger i Østmarka, ville denne fått samme oppslutning som ulv blant Oslo-folk. Mitt inntrykk er at de trofaste markatravere en treffer på til alle årstider, ofte ifølge med sine firbente ledsagere, ikke alltid er like positive med hensyn til ulv. Disse burde en også lytte til før de i det stille finner nye turområder og andre stier utenfor Østmarka.

*Einar B. Rønneberg,
medlem av Østmarkas Venner.*

Plutselig skjer det noe med Stratos. Den ivrige hunden blir betenkt og søker trygghet hos turkameraten: Ulven er i nærheten!

Med luktesans i ulveskogen

Tekst og foto: Bjarne Røsjø

Stratos er en ivrig krabat som fyker hit og dit hele tiden, fordi det er så mye spennende å lukte på i skogen. Men plutselig oppfører han seg annerledes og søker tryggheten hos sine store og tobente venner. Stratos er nemlig en klok hund, og nå forteller luktene ham at den store og sterke ulven er i nærheten.

Nytt fra Østmarkas lesere kjenner allerede Parson Russel-terrieren Stratos, som er ekspert på å finne trøfler i Østmarka. Men Stratos snuser seg også fram til alt mulig annet, som for eksempel gaupespor og ulvemøkk. En skogtur med Stratos og eieren hans, Frank Alm Haugen, blir derfor en unik opplevelse.

Snøen laver plutselig ned over Østmarka, akkurat den januarsøndagen vi har avtalt å

møtes for å lete etter ulvespor på begge sider av Elvåga. Turen begynner ved Rustadsaga, og vi har ikke gått mange meterne før Stratos snuser ivrig på et spor i snøen og hylar begeistret.

– Nå har han visst fått ferten av ei tisse med løpetid. Han er jo interessert i slikt også, innrømmer Alm Haugen.

Parson Russell-terriere som Stratos er intelligente og aktive jakthunder med et vennlig gemytt som gjør at de også trives som familiehunder, hvis de får nok aktivitet.

Tispa har heldigvis gått den veien vi skal, så vi vandrer videre mens Stratos fyker fra den ene veikanten til den andre. På de første kilometerne langs Nøkle vann, mens Alm Haugen forteller hvordan han trente opp Stratos til å bli sporhund, finner han mest spor etter andre hunder.

Det begynte med spissmus

– Det begynte mens han ennå var valp, da han fant døde spissmus mens vi gikk tur. Jeg roste ham og ga ham en liten godbit når han fant noe, istedenfor å rykke utålmodig i båndet som andre eiere ofte gjør hunden snuser på noe. Det førte til at Stratos synes det er

gøy å snuse seg fram til ting, og nå er han blitt en virkelig dyktig sporhund, forteller Alm Haugen.

Luktesansen hos hunder er visstnok om lag en million ganger sterkere enn hos mennesker, så det sier seg selv at hundene kjenner mange flere lukter enn vi mennesker har mulighet til. På skogsveien innover mot Mariholtet skjuler det tykke nysnølaget alle spor som er eldre enn noen timer, men det affiserer ikke Stratos. Han kan nemlig finne lukter både i vann og under snø, og til tider ser vi bare bakenden hans, mens snuta er nede i snøen og sniffer.

I bakkene ved Hestehølet snuser Stratos plutselig enda mer ivrig enn normalt, og Alm Haugen regner med at han har funnet et gaupespor. Det har de to turkameratene nemlig funnet før i akkurat det samme området, og det ulendte terrenget på begge sider av veien kvalifiserer utvilsomt til betegnelsen «gaupeterreng».

– Han reagerer veldig forskjellig på gaupe- og ulvespor. Gaupa er jo en katt, så den vil han gjerne ta. Men hvis han finner ulvespor blir han straks mer forsiktig, forklarer Alm Haugen.

Krysspeiler luftbårne dufter

Vi vandrer videre forbi Mariholtet og over demningen som deler Elvåga i to. I bakkene opp fra Mortvika blir Stratos veldig ivrig og snuser etter været. – Nå driver han og krysspeiler. Det har jeg sett ham gjøre mange ganger, og han er faktisk i stand til å finne ut i hvilken retning en luftbåren lukt kommer fra, forteller Alm Haugen.

Det tar ikke lang tid før Stratos er ferdig med krysspeilingen, og nå vil han ut i terrenget for å finne kilden til den spennende lukten. De tobeinte ser på hverandre og blir enige om at vi ikke orker et så kronglete kratt på dette føret. Hvis det ligger et dyr og gjemmer seg der ute, skal det få ligge i fred. Stratos får en godbit isteden.

Stratos snuser ubekymret videre, mens Alm Haugen forteller om alt de to turkameratene har funnet sammen. I nærheten av Skyttenbrua fant de for eksempel blodsprut etter rådyr og tydelige spor etter ulv. Det var mest blod ved vannet, og det så ut til at rådyret hadde druknet. Stratos har også funnet både

Stratos i typisk positur: Med snuten langt nede i snøen, for å lete etter spissmus og annet spennende som skjuler seg der nede.

elgbæsj, elgspor og elgen selv, for å nevne noe. Til og med mårspor har de to funnet.

Men så skjer det plutselig noe. Stratos stopper opp, ser seg til høyre og venstre, snuser i snøen, og krysspeiler. Den ivrige og energiske jegeren er med ett forvandlet til en betenkt hund som søker tryggheten inntil beina på sine tobeinte venner.

– Akkurat her har vi funnet veldig mye ulvemøkk og –spor tidligere, før snøen kom. Vi er rett og slett inne i ulvens kjerneområde. Når Stratos krysspeiler på den måten, tyder det på at ulven er like i nærheten. Kanskje den til og med står og ser på oss, sier Alm Haugen.

Hold hunden i bånd!

Mens vi står der og kjenner på stemningen i ulveskogen, får vi øye på en løpende skygge innimellom trærne. Er det virkelig ulven? Nei, den ville vel ikke lagt et sånt rabalder. Etter noen sekunder kommer en oppspilt engelsk setter stormende ut av skauen. Den løper videre mot Mariholtet, uten å ense de

*Stratos snuser ivrig – kan det være en ulvebæsj?
Slikt er det mye av både østenfor og vestenfor
Elvåga. Foto: Frank Alm Haugen.*

tre som står igjen og tenker at det der var da en dum hund. Vet du ikke at ulven kan ta hunder som tramper inn i reviret dens?

– Jeg er ingen typisk ulveforkjemper, men jeg er heller ikke motstander av ulven. Det er jo helt naturlig at ulven bor i naturen, og da må vi tenke oss litt om hvis vi skal inn i de områdene hvor den kan holde til. Den enkle forholdsregelen er å holde hunden i bånd, og det er av hensyn til både ulven og

annet vilt. Jeg har alltid min hund i bånd, og han blir ikke noe dårligere til å finne trøfler, elg, orm, ulv, mus osv. av den grunn, forteller Alm Haugen.

Frank Alm Haugen stiller seg derfor kritisk til hundeeiere som lar hunden løpe fritt i et ulveområde. – Jeg treffer ofte på hunder uten bånd her i skogen, og når jeg opplyser eierne om at det kan være ulv i området, ser de bare rart på meg. Da tar de virkelig en unødvendig sjanse, mener han.

Nytt fra Østmarkas korrespondent er ikke vant til å gå tur med hund, men dette gir jo mersmak. Konklusjonen er klar: Hvis du gir hunden din tid til å bruke snuten, og følger med på hva hunden forteller, blir det nesten som å få en ekstra sans til låns. Hunden kan blant annet fortelle deg at det er mye mer liv i skogen enn du legger merke til selv. Jeg har gått omtrent den samme ruten mange ganger tidligere, helt uten å ane at det var en ulv i nærheten. Vi tobente er blitt en opplevelse rikere, uten å risikere at vår lille firbente venn skulle komme i klammeri med ulven.

Ulven i Østmarka

Etter flere episoder med spredte ulvebesøk i Østmarka, etablerte et ulvepar revir og fikk valper i det indre av Østmarka i 2013. Det er ikke funnet DNA fra tisper etter høsten 2013, noe som tyder på at hun er forsvunnet fra flokken. Det er heller ikke funnet tegn på at det har skjedd en yngling i 2014. Statens naturoppsyn (SNO) antar derfor at Østmarka nå huser hannulven og to av valpene som ble født i 2013.

Møteplassen

Tekst og foto: Per Kaarmo

*Ved Ødegårn's lier
der står det en krakk...
så ganske alene
og helt forlatt.*

*Her møttes no'n menn
av de aller eldste...
men av edleste årgang
og Østmarka-frelste.*

*Med kaffe på termos
og medbrakt mat...
var dette blitt stedet
for den daglige prat.*

*De snakket om fortid
og hvordan det var...
med minnet intakt
og en tanke så klar.*

*Som den gang de sprang
i de bratteste bakker...
og sommer'n de møtte
en jente så vakker.*

*Nå står krakken alene
ensom og glemt...
det er som den savner
litt latter og skjemt.*

*I glansen av sol
står den grønnmalt og fin...
så kanskje den håper
at plassen blir din.*

Kåre

... av edleste årgang ...

Som en del av den åpne dagen på Grønlihytta
inviterer Østmarkas Venner barnefamilier på

Dragesafari i Østmarka

med naturveileder i SNO Live S. Danielsen og
naturveileder i Skiforeningen Cedric Stevens

Søndag 19. april

**Dragesafarien starter kl. 12.30 fra Grønlihytta
og avsluttes kl. 14.30 på Grønlihytta.**

Live Danielsen

Vi leter etter spor og sportegn fra Østmarka-dragene.

Kanskje vi finner selve dragereiret som ingen ennå har funnet!

NB: drager kan være farlige, så deltakelse er på eget ansvar ☺.

Familievennlig arrangement (inkl. ungdom),
med lek og naturopplevelser i fokus.

Støtt vårt arbeid med nasjonalpark i Østmarka

Bli medlem du også!

Du som vil støtte Østmarkas Venner, bli medlem! Skriv navn og adresse her,
klipp ut og send til: Østmarkas Venner, Postboks 85 Nordstrand, 1112 Oslo

Navn:

Telefon:

Adresse:

Postnummer og -sted :

Kontingenten er kr 150 per år. Borettslag, bedrifter
og organisasjoner kr 300 per år.
Blankett vil bli tilsendt etter innmelding.

Eller meld deg inn via: www.ostmarkasvenner.no

Innkalling til årsmøte i Østmarkas Venner

Onsdag 25. mars 2015 kl. 19.00 på Skullerudstua

Styret ønsker alle medlemmer velkommen til årsmøtet.

Dagsorden:

1. Valg av dirigent
2. Årsberetning for 2014 (se side 23–39)
3. Regnskap og revisjonsberetning for 2014 (se side 40–43)
4. Innkomne forslag (ingen)
5. Fastsettelse av kontingent (se forslag side 43)
6. Godkjenning av styrets forslag til budsjett for 2015 (se side 41)
7. Valg

Vi holder på den gode tradisjonen med kaffe og wienerbrød i pausen.

Etter årsmøtet har vi gleden av å invitere til lysbildeforedraget

De siste eventyrskogene

ved styreleder i NOA Gjermund Andersen

Boka blir til salgs på møtet.

Årsberetning 2014

Styret, tillitsverv, medlemmer og økonomi

Styrets sammensetning

Styrets sammensetning i perioden har vært:

Johan Ellingsen, leder	x
Helga Gunnarsdóttir, nestleder	x
Ingunn Lian Nylund	
Bjarne Røsjø	
Inger Tangen	
Arne Kvalheim	x
Sigmund Hågvar	x

Varamedlemmer

Arild Rambøl	x
Bente Lise Dagenborg	x

Revisor

Fredrik W. Langseth	x
---------------------	---

Valgkomité

Randi Hauger (leder)	x
Jan Olav Nybo	x
Patrick Gobel	x

x bak navn viser at vedkommende står på valg på årsmøtet.

Styret i Østmarkas Venner pyntet til julemiddag på Østmarksetra. Foto: Steinar Saghaug

Medlemsarkiv og regnskap

Monica Hoel er ansatt som medlemssekretær med ansvar for medlemsregistret. Kristin Ohnstad er regnskapsfører.

Styremøter og sekretariat

I 2014 har det vært avholdt ni styremøter. I likhet med tidligere år har det vært et nært samarbeid og god kontakt med andre frilufsorganisasjoner og offentlige etater. Styret og fagutvalgene har representert foreningen i fellesmøter med andre organisasjoner og offentlige myndigheter, og gjennom utredningsarbeid og annet arbeid som ligger innenfor foreningens formål. Uttalelser til fylkeskommunale og kommunale myndigheter samt andre instanser er blitt utarbeidet av styret.

Styret har ikke noe sekretariat og skjøtter selv driften av ØV, med unntak av medlemsregister og regnskap. Styremedlem Ingunn Lian Nylund har ansvaret for ØVs nett- og Facebook-sider, skanning og arkivering av inn- og utgående post i vårt elektroniske arkiv, betaling av regninger, innkalling til styremøter og referatet, samt en del annet forefallende arbeid.

Fagutvalg

Foreningen har følgende utvalg: **Skog, friluftsliv og verneområder** (Sigmund Hågvar, Helga Gunnarsdóttir, Johan Ellingsen, Arild Rambøl og Oddvar Rolstad), **Kulturminner og landskap** (Johan Ellingsen, Wenche Fuglstad og Ida Hvoslef), **Plansaker og markagrensa** (Arne Kvalheim, Bente Lise Dagenborg, Inger Tangen, Arild Rambøl og Johan Ellingsen), **Informasjon og Nytt fra Østmarka** (Helga Gunnarsdóttir, Ingunn Lian Nylund og Bjarne Røsjo).

I tillegg til fagutvalgene, har foreningen et Sarabråtenutvalg med ansvar for minnestunden 7. juni. Det har følgende medlemmer: Kai Ekanger (leder), Steinar Saghaug, Kjell Igelstad og Ivar Ekanger.

Representasjon og deltakelse

Johan Ellingsen møtte for ØV i representantskapet i Oslo og Omland Friluftsråd (OOF). Østmarkas Venner har i 2014 deltatt i arbeidet med å utarbeide nye Mål og retningslinjer for Oslo kommunes skoger. Arbeidet har vært fordelt på fire arbeidsgrupper hvor følgende medlemmer fra ØVs styre har deltatt: Johan Ellingsen, Helga Gunnarsdóttir, Sigmund Hågvar og Bjarne Røsjo.

Arne Kvalheim er oppnevnt av ØV til Samarbeidsforum for sykling i Marka. Trine Johnsen deltar i «Miljøprosjekt Ljanselva», og Steinar Saghaug og Rolf Eliassen er medlemmer i «Puttjern-gruppa». Ida Hvoslef er ØVs representant i referansegruppa for vannområde Bekkelagsbassenget. Johan Ellingsen og Wenche Fuglstad representerer ØV i Sarabråtens venner.

Johan Ellingsen, Sigmund Hågvar, Helga Gunnarsdóttir og Steinar Saghaug har representert foreningen med foredrag og innledninger på en rekke møter og seminarer. Styreleder og flere styremedlemmer har deltatt på møter og befaringer med kommuner, andre offentlige myndigheter og andre organisasjoner.

Medlemmer

Ved årsskiftet 2014/2015 hadde foreningen 4038 medlemmer, hvorav 104 organisasjoner og borettslag. Dette innebærer en netto økning på 127 medlemmer i forhold til året før, da vi hadde 3 911 medlemmer hvorav 113 organisasjoner/borettslag.

ØV hadde i 2014 åtte æresmedlemmer, som året før: Kai Ekanger, Kjell Staxrud, Oddvar Rolstad, Finn Jensen, Lise Henriksen, Tullik Valstad, Sverre M. Fjelstad og Steinar Saghaug.

Vervedager i Østmarka

ØV arrangerte i alt åtte vervesøndager i 2014, på Østmarksetra 4. mai, Skullerudstua 10. mai, Sandbakken 25. mai, Rustadsaga 1. juni, Losbydagen 31. august, Østmarksetra 6. september, Lutvann 7. september og Østmarksetra 21. september. Totalt ble ca. 140 nye medlemmer vervet, samt at verve- og nasjonalparkbrosjyrene ble delt ut. Disse er også lagt ut jevnlig på markastuene.

Vervebrosjyrer, halstørklær og gavemedlemskap

ØVs nye vervebrosjyrer og halstørklær («buffer»), som foreningen gir bort på vervesøndager og lignende arrangementer, har også i 2014 blitt svært godt mottatt. Beholdningen av vårt nye halstørkle med bilde av tiur og med påskriften «Ja til nasjonalpark i Østmarka!» fikk bein å gå på, så vi måtte bestille nye tidlig i 2014.

I siste nummer av Nytt fra Østmarka i 2014 prøvde vi oss på en ny vri, for å få flere til å støtte vårt arbeid med å bevare flotte Østmarka. Medlemmene fikk mulighet til å gi bort et medlemskap i gave, ved at det var trykket et gavekort i tilknytning til bladets omslag. Ca. 30 gavemedlemskap ble gitt bort innen årsskiftet 2014/2015. Det ser ut som om gavekortet har slått godt an blant våre medlemmer, da innmelding av gavemedlemskap har fortsatt jevnt og trutt også i det nye året, noe ØV setter stor pris på.

Kontingenten

Kontingenten har i 2014 vært på kr 150,- for enkeltmedlemmer og kr 300,- for bedrifter, borettslag og foreninger.

Økonomi

Foreningens økonomi er tilfredsstillende. Kontingentinngangen i løpet av året var på kr 527 770,00. Det er en nedgang på kr 48.318,- sammenlignet med 2013. Det er flere årsaker til dette. ØV har vervet over 300 nye medlemmer, og mange av disse betaler ikke kontingent før i 2015. Det er også mange medlemmer som ikke betaler tross gjentatte purringer. Disse blir slettet etter ett år.

Tilskudd og gaver: Fra Oslo kommune Bymiljøetaten (BYM) har vi etter søknad mottatt et tilskudd på kr 70.000,- til produksjonen av medlemsbladet «Nytt fra Østmarka». Fra Lørenskog kommune har vi mottatt driftstilskudd på kr 6.364,- og fra Rælingen kommune et tilskudd på kr 1.000,-. Vi har etter søknad mottatt støtte på kr 30.000 fra WWFs natur- og rovdryfond, midlene er øremerket til arbeid med nasjonalparken. ØV har også i 2014 fått ekstra tilskudd i form av gaver fra våre medlemmer, noe vi setter stor pris på.

Andre inntekter: ØV har hatt stor glede av Norsk Tippings «Grasrotandelen» ved at medlemmer og andre har gitt 5 prosent av innsatsbeløpet, noe som har resultert i kr 58.086,- til foreningen.

De totale inntektene i 2014 var på kr 702.456,-. Kostnadene i 2014 var på kr 825.416,-. Det innebærer at underskuddet var på kr 122.960,-. Dette er kr 37.040,- mindre enn budsjettert. Foreningens største utgiftspost er trykking og utsendelse (porto) av medlemsbladet Nytt fra Østmarka.

Regnskap for 2014, revisjonsberetning og styrets forslag til budsjett for 2015 følger etter årsberetningen.

Foreningens egenkapital er god. I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av årsregnskapet. Styret mener at årsregnskapet gir et rettvist bilde av Østmarkas Venners eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Styrets arbeid:

2014 var et særdeles aktivt år for Østmarkas Venner, med mange og til dels tunge saker som måtte håndteres av medlemmene i styret. Flere kommuner har lagt fram både kommuneplaner, flerbruksplaner og reguleringsplaner på høring, og vi har nedlagt mye arbeid i å skrive høringsuttalelser. Vi har hatt spesiell oppmerksomhet på terrengsykkelritt i Østmarka. Dessuten har vi arbeidet videre med nasjonalparken vi ønsker å få etablert. ØV har forøvrig aktivt støttet NOA og Lillomarkas Venner i kampen for opprettelse av flere naturreservater i Osloområdet.

Skogbruk, friluftsliv og verneområder

Nasjonalpark i Østmarka

ØV har utarbeidet en fargerik og informativ brosjyre om nasjonalparkforslaget. Her begrunnes motivene for vernet, og vi tilbakeviser en rekke utbredte misforståelser om hva en nasjonalpark vil innebære. Det presiseres at Østmarka er siste mulighet for å få en nasjonalpark i skogsområdene i Sørøst-Norge, at markaloven ikke ivaretar disse naturverdiene godt nok, og at en nasjonalpark nær landets største befolkningssentrum vil ha stor og varig verdi for rekreasjon og folkehelse. Brosjyren er spredd til markastuene, organisasjoner, politiske partier, osv.

I januar fikk vi brev fra klima- og miljøminister Tine Sundtoft, der det fremgår at hun vil avvente videre arbeid med nasjonalparken i håp om at flere kommuner kan slutte seg til. Hun venter også på en bebudet handlingsplan om biologisk mangfold, som vil sette nasjonalparkforslaget inn i en større sammenheng. ØV mener at det ikke er tvil om at Østmarka nasjonalpark vil fylle mangler både i nasjonalparksystemet og i skogvernet. For å holde saken varm, og for å starte dokumentasjonsprosessen, ønsker ØV å sammenstille verneverdiene i det arealet som Oslo kommune har stilt til rådighet. Vi har fått kr. 30.000,- i støtte til arbeidet fra ett av WWFs fond.

Høsten 2015 er det kommunevalg. Her ligger muligheter til fortsatt å påvirke politiske partier, og at de fire nei-kommunene kan ta saken opp igjen etter valget med ny kunnskap og kanskje nye politikere.

Hauktjern og Spinneren

Til vår store tilfredshet ble disse to områdene vernet i statsråd 4. oktober 2013. I løpet av 2014 ble ansvaret for verneområdene overført fra Fylkesmannen til Oslo kommune ved BYM. Kommunen er i gang med å utarbeide forvaltningsplaner og skjøtselsplaner for områdene og har bedt om innspill fra brukergruppen.

ØV mener at det må legges større vekt på hva som lå til grunn for vernet av friluftslivs-områdene, slik det framkommer av odelstingsproposisjonen og øvrige dokumenter knyttet til vernet. ØV mener videre at det er svært viktig at kommunen kartfester og definerer områder med en viss tilrettelegging, og områder uten tilrettelegging hvor det skal herske stillhet og ro. Alle naturtypene som danner grunnlaget for vernet bør vises på kart og være et viktig grunnlag for forvaltnings- og skjøtselsplanene. Det var naturtypene (den gamle skogen med mer), landskapsformene og kulturminnene som var grunnlaget for den høye verneverdien da områdene ble kartlagt med tanke på vern. Etter vårt syn legges det opp til alt for mye skjøtsel i planene. Vi ønsker å prioritere kulturlandskapene i Lutdalen, Sarabråten og Dølerud og forsiktig skjøtsel rundt viktige stier, løyper og utsiktspunkter. Vi ønsker at skjøtselen gjøres mest mulig skånsomt og uten bruk av (store) maskiner.

Helårstrasé Sølvdobla - Sandbakken

Høsten 2014 fikk ØV anledning til å komme med innspill til oppstart av reguleringsplan for en helårstrasé mellom Sølvdobla og Sandbakken. ØV gikk imot etableringen av en helårstrasé gjennom den vakre markaplassen Dølerud i verneområdet Spinneren. Dølerud har store opplevels- og verneverdier, og plassen er gjort udødelig gjennom Sverre M. Fjelstads fortellinger om sin farmor.

*Dølerud høsten 2014
under befaring av
grusveitrasé. Foto:
Helga Gunnarsdottir*

Vi mener, som DNT Oslo og Omegn (DNT OO), at en helårstrasé i stor grad vil gå utover naturkvalitet, kulturarv og opplevelsen av området som forholdsvis urørt. Vi mener også at en helårstrasé er i strid med verneforskriftene for Spinneren.

Vi ber om at det i stedet utredes en todelt trasé med tilrettelagt skiløype fra Smørholet til Sandbakken, samt en sommertrasé, eventuelt en helårstrasé, vest for verneområdet fra vest for Sølydobla og over åsen til Godlia. Vi støtter at det etableres tverrforbindelser fra Hanoa/Godliaveien til Sandbakken, forutsatt at dette gjøres på en skånsom måte, og at en vektlegger å ta vare på de naturkvaliteter som finnes langs traséen.

Vi påpeker også at det kan se ut som om Fylkesmannen i Oslo og Akershus har fått mangelfulle opplysninger fra Oslo kommune i forbindelse med vernevedtaket for Spinneren og oppstartmelding til reguleringsplanen. Før verneprosessen startet i 2011 var det kun vedtatt å anlegge en sykkelsti gjennom området, jf. bystyrets vedtak 20. juni 2007. Som kjent er en sykkelsti noe helt annet enn en helårstrasé for flerbruk på inntil 5 meters bredde.

Vår grundige høringsuttalelse ble støttet av Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) og ledelsen i 1. Nordstrand speidergruppe av Norges speiderforbund. Saken ble dekket av NRK Østlandssendingen og kan leses/sees på våre nettsider.

Utsatt vern av 8 naturreservater

Samtidig som områdene i Osloområdet utenom Østmarka – som var foreslått til vern etter § 11 i markaloven – ble kartlagt, ble de samme områdene også kartlagt med sikte på vern som naturreservat etter naturmangfoldloven. Forskrift for åtte av disse områdene, i Nord- og Lillomarka og i Bærum, ble lagt ut på høring våren 2014 for vern som naturreservat. Selv om områdene ikke ligger i Østmarka, kan vernet og ikke minst praktiseringen av verneforskriftene, ha virkning på framtidige og nåværende verneområder i Østmarka. På denne bakgrunnen avga ØV en prinsipiell uttalelse som også støttet opp om synspunktene til våre venneforeninger Lillomarkas Venner og NOA. ØV støttet formålet med vernet av de åtte områdene og innholdet i forskriften. Vi mente det var viktig at vi i Osloområdet har noen områder med strengt vern, hvor bevaring av naturmangfoldet og naturopplevelsen står i høysetet.

Vernesaken skapte stor motstand i idretten og noen av markaorganisasjonene. I prosessen ble forskriften endret for å imøtekomme idretten. Flere organisasjoner innen idrett og friluftsliv ba i september klima- og miljøministeren om å trekke hele verneforslaget og i diskusjonen har det også vært hevdet at disse områdene ikke er kartlagt eller kvalifisert for vern etter naturmangfoldloven.

Ifølge miljørådgivningsselskapet Sweco, som kartla områdene både med tanke på vern etter marka- og naturmangfoldloven, har områdene også store biologiske verdier som kvalifiserer til vern som reservater etter naturmangfoldloven.

Motstanden mot vernet førte til en allianse mellom de landsomfattende organisasjonene Naturvernforbundet (NNV), Samarbeidsrådet for biologisk mangfold (SABIMA) og WWF-Norge samt de lokale: NOA, Lillomarkas Venner, Norsk ornitologisk forening - Osloavdelingen og ØV. Disse fikk møte med statssekretæren og ba om at områdene ble vernet. Organisasjonene leverte også et grundig notat til departementet. Saken verserte hele høsten i organisasjonene og i Markarådet, med flere møter med politisk ledelse i departementet. Oslo idrettskrets truet departementet med rettsak hvis vernet ble gjennomført. I desember ble 53 naturreservater vernet i statsråd, men vern av Oslomarka-reservatene ble utsatt fordi statsråden ønsket mer dialog med organisasjonene. Denne saken viser at det er stor uenighet om verneområdene mellom organisasjonene.

Ulv i Østmarka

Etter flere episoder med spredte ulvebesøk i Østmarka, etablerte et ulvepar revir og fikk valper i det indre av Østmarka i 2013. Ulveparet ble et hett tema i media og var, sammen med nasjonalparken, med på å sette Østmarka på kartet. Da det ikke ble funnet DNA fra tispas etter høsten 2013, ble det etter hvert klart at ulvetispa var forsvunnet fra flokken, og at det var faren og to av valpene fra 2013 som ble observert.

Det har vært relativt lite konflikter i Østmarka, og disse er stort sett knyttet til redusert elgbestand og møter mellom ulv og hund. Styret ser det som sin oppgave å spre informasjon og fakta om ulvefamilien og forholder seg til Stortingets vedtak om at Østmarka ligger innenfor den vedtatte ulvesonen. Vi har blant annet hatt flere artikler i medlemsbladet, hvor både forskere og medlemmer har sluppet til med informasjon og forskjellige meninger.

Forelesning Fjellsrud skole

Sigmund Hågvær har etter invitasjon holdt to forelesninger på Fjellsrud ungdomsskole i Lørenskog, som støtte til elevprosjekt om verneverdier i skog: «Hvorfor verne gammel skog» og «Hvorfor ta vare på biologisk mangfold». Skolen fikk også litteratur, blant annet boka «Norsk urskog og gammelskog».

Flerbruksplan Oslo kommuneskoger

Både mål og retningslinjer og flerbruksplan for Oslo kommunes skoger blir nå revidert, og ØV har deltatt i flere arbeidsgrupper. Sigmund Hågvær har deltatt i arbeidsgruppen som jobbet med skogbrukssaker i revideringen. Blant annet har vi krevd at drift over mark med liten bæreevne skal legges til perioder med snø og tele. I de helt bynære områdene og nær boligfelt bør en del skogpartier settes igjen urørt (jfr. Dal-Brenna-saken). I all drift skal man skåne stiene. Vi foreslo også at utvalgte områder med gammelskog av høy opplevelsesverdi (såkalte eventyrskoger) skal avsettes som bevaringsskog og ikke hogges. Eksempler i Østmarka er Rundvannsåsen, Skogsmåsan og gammel-skogen øst for Svartoren. Forslaget fikk dessverre liten umiddelbar støtte, men ble henvist til styringsgruppen der Gjermund Andersen i Naturvernforbundet Oslo og Akershus (NOA) tar forslaget videre.

Helga Gunnarsdóttir og Bjarne Røsjø har deltatt i arbeidsgruppen som har arbeidet med nye mål og retningslinjer for arrangementer, ferdsel og brukerinteresser. Hovedprinsippet er at enhver kan ferdes fritt til fots i kommunens skoger såfremt ferdselen foregår hensynsfullt og ikke er til ulempe for andre, noe som også gjelder ferdsel med ski og sykkel. Det ser ut som om noen av våre innspill om søknadsbehandlingen av terrengsykkelritt er tatt med i forslaget til mål og retningslinjer. Det legges for øvrig ikke opp til store endringer under dette temaet.

Johan Ellingsen deltok i arbeidsgruppen for kulturlandskap og kulturminner, som gikk inn for å styrke arbeidet med kulturminner i Marka. I forslaget til de nye målsettingene heter det at kulturminner heretter også skal skjøttes, ikke bare bevares. Videre heter det at gamle ferdsselsårer av

ulik historisk bruk bør vernes og restaureres. Kulturlandskapet med åker, eng og beitemark skal bevares gjennom aktiv drift og skjøtsel. Sammen med OOF, ivret vi for at der det er mulig skal «urbant landbruk stimuleres, frivillig og sosialt i tråd med statlig og kommunale styringsdokumenter. Byens befolkning skal inkluderes i bruken av områdene».

Flerbruksplan Enebakk kommuneskoger

Enebakk kommune eier ca. 12 000 dekar (daa) skog i kommunens sørvestre hjørne og er dermed en forholdsvis stor skogeier. Kommunen har nå laget sin andre flerbruksplan for kommuneskogen, for perioden 2014 – 2024. Skogen deles inn i tre forvaltningssoner. ØV finner det interessant at den vestligste delen av kommuneskogen i planen, ett ca. 800 daa stort område rundt Kristenseteråsen, er avsatt som administrativt vernet. Vi påpekte i vår høring til planen at dette er det samme området som Østmarkas Venner ønsket innlemmet i en nasjonalpark. Planen er nå vedtatt i kommunestyret.

Landbruksplan Rælingen

ØV synes det er klokt at det legges opp til at Rælingens landbruksplan skal synliggjøre behovet for samhandling med andre samfunnsinteresser og landbruksarealenes betydning for folkehelsen i kommunen. Vi vil anta at å stimulere til en økt bruk av Østmarka som friluftsområde er det rimeligste tiltaket i kommunen for å bedre folkehelsen. Det bør anlegges en blåmerket sti fra de nye boligfeltene på Hektneråsen inn til Ramstadsjøen og Huldreheim og videre på østsiden av Ramstadsjøen fram til nordenden, der stien knyttes sammen med turveien fra Marikollen.

Fra Marikollen og sørover mot Enebakk savnes en utfartsparkering ved Hektneråsen. Vi savner også en større utfartsparkering ved Grini, der det er kort vei inn til Setertjernshytta.

Hogst i Oslo kommunes skoger

Etter støyen rundt hogsten i Dalsåsen sommeren 2013, foretok BYM også – med noe frivillig vedhoggermannskap – en del rydding på hogstfeltet i 2014, slik at vi fikk flere positive tilbakemeldinger fra fornøyde turgåere. Men den lite populære hogsten i nærskogen skjerpet vår årvåkenhet for hogst i disse nærområdene, og vi hadde flere befaringer på slutten av 2013 i forbindelse med hogst i Rundtjernåsen og Trolldalen. Vi gikk imot hogsten i Trolldalen og ba om at spesielle hensyn ble tatt i og omkring Rundvannåsen, uten å bli hørt. I Trolldalen ble det gravd ut driftsvei mot våre ønsker, men på grunn av en elendig vinter i 2014, ble det ingen hogst der. Vest for Rundvannsåsen derimot ble det hogd mye tømmer, det ble store kjøreskader, og hogsten måtte stoppes. Tømmeret ble liggende helt til våren grunnet dårlige driftsforhold. Skogavdelingen skal ha ros for å ha stoppet hogsten så enda verre kjøreskader ble unngått.

*Driftsvei i idylliske
Trolldalen jula
2013. Foto: Helga
Gunnarsdottir.*

Hogstplaner Losby Bruk

ØV har deltatt på informasjonsmøte om Losby Bruks hogstplaner. Losby Bruk har tre hovednæringer: skogsdrift, jakt, og utleie av mark til golfbane. Årlig tilvekst i skogen er 15.000 kubikkmeter. Årlig tas ut 2.500 til 3.000 kubikkmeter. I 2014/2015 skal det ikke hogges på østsiden av Losbyvassdraget. Det betyr at skogsbilveiene ikke brøytes på denne siden, og det blir fritt fram for å kjøre opp skiløyper.

Losby Bruk ønsker å oppgradere skogsbilveiene, slik at store tømmerbiler kan komme fram og snu. Ikke alle oppgraderingene innebærer at det hogges i umiddelbar nærhet, men Losby Bruk ønsker å ta en gjennomgang av snuplasser nå. Det er ikke store inngrep, men det kan være behov for å sprengre noen steder.

Endringer i jakttid

ØV ga høringsuttalelser på forslag til endringer av jakttiden for elg i Lørenskog og Oslo i Østmarka. Da vi ønsker mer erfaring med hvordan en utvidet jakttid på elg fram til 30. november fungerer for friluftslivet, aksepterte vi i første omgang en utvidelse av jakttiden for storvilt i de nevnte kommuner som en prøveordning på ett år. Men vi tilkjennega samtidig at vi helst så at det blir lik jakttid for hele Østmarka. Resultatet ble en utvidet jakttid som beskrevet for tre nye år, mens de andre kommunene beholder den gamle jakttiden.

Samarbeidsforum for sykling i Marka

I 2013 tok OOF initiativ til å opprette Samarbeidsforum for sykling i Marka, med representanter for sykkel-, marka- og naturvernorganisasjonene. Sykkelforumets målsetting var å ivareta de ulike brukerinteressene og minimalisere brukerkonfliktene, hensynta naturverdier og utfordringene ved slitasje på stier og løyper, og finne fram til gode anbefalinger for alle som ferdes i Oslomarka. Utvalget leverte en rapport i årsskiftet 2013/14.

Da samarbeidet skulle videreføres, hersket det usikkerhet rundt forståelsen av Sykkelforumets mandat. ØV mente at enkelte trakk mandatet for langt og tolket det slik at forumet nærmest hadde forvaltningsoppgaver. Vi mente det var behov for å avklare grenseoppgangen mellom Sykkelforumet, organisasjonene og Oslo kommune.

ØVs bekymring ble styrket da Bymiljøetaten i en e-post ikke ønsket våre kommentarer til sykkelritt men isteden ba «*Østmarkas Venner melde sine bekymringer og motforestillinger om nevnte sykkelritt i Østmarka til behandling i «sykkelforumet»*. Bymiljøetaten har hatt løpende kontakt med OOF og søknadene om Terrenghjelp og Østmarkarittet ble behandlet i møte i «sykkelforumet» 19. mars med alle aktuelle organisasjoner til stede. Søknaden om United Bakeries Cup er oversendt til OOF til behandling.»

Etter runder med kommunen og de andre organisasjonene fikk vi avklart at Sykkelforumet er et samarbeidsorgan, ikke et organ som har myndighet til å fatte vedtak. Vi fikk også avklart at det er mulighet for at enhver organisasjon kan fatte egne vedtak, utover det som blir besluttet av forumet. Det er kommunen som skal behandle søknader om ritt og høre organisasjonene. Med dette som utgangspunkt fortsatte vår representant, Arne Kvalheim, i forumet.

Søndag 24. august arrangerte samarbeidsforumet sykkelkampanjen «Bruk hue – vis hensyn» med stands på seks viktige utfartssteder i Oslo-området, blant annet Losby, Ulsrudvann og Skullerud. Østmarkas Venner deltok på alle plassene. Formålet med kampanjen var å bidra til å gjøre Marka trygg og trivelig for alle, og at sykling i Marka blir utøvd på en slik måte at folk føler seg trygge uten at naturen skades unødig. Sykkelforumet hadde derfor utarbeidet 10 sykkelvettreger som skal hjelpe den enkelte syklist til å ta de nødvendige hensyn. I tillegg hadde kampanjen formulert tre gode råd til de som ferdes til fots, slik at alle kan bidra til trivselen i Marka. Frivillige fra friluftslivs- og sykkelorganisasjonene delte på kampanjedagen ut de nye sykkelvettregerne til alle som skulle ut og sykle i Marka.

*Blåstien mellom
Skullerud og Rundvann
etter terrengsykkelrittet.
Foto: Ida Elisabeth
Hvoslef*

Stisykling

Mange ØV-medlemmer er bekymret for den slitasjen stisykling generelt påfører terrenget og stiene, og den trusselen mange føler stisykling langt inne i Marka er for det enkle friluftslivet. Samarbeidsforumet har også behandlet spørsmål knyttet til disse problemstillingene, men dessverre har det vært liten forståelse i forumet for ØVs ønske om å finne reguleringer for stisyklingen. Med unntak av NOA har vår forening stått nokså alene om et slikt syn.

Terrengsykkelritt

ØV har vært kritisk til Oslo kommunes behandling av søknader om terrengsykkelritt. Vi ba derfor om innsyn i søknadene fra 2013, og kunne da konstatere at det ikke forelå søknader om verken selve Terrengsykkelrittet, traseen, eller den omfattende kloppingen over blant annet Slettfjell. Det eneste som forelå av sakspapirer var en enkel søknad om å få bruke Haraløkka til start- og målområde. Vi konstaterte derfor at selve rittet og den omfattende kloppingen er foretatt uten at en skriftlig tillatelse er gitt etter lovverket, og at kloppene sannsynligvis er ulovlig anlagt. Kommunen har delvis bekreftet dette i en e-post hvor de skriver at det er utført mer omfattende klopping enn etter muntlig avtale og at BYM «har til hensikt å redusere noe av kloppingen».

Vi etterlyste søknader for 2014 på et tidlig tidspunkt, uten å få svar. Vi gjentok vår forespørsel i e-post den 20. mars og fikk svar 9. april om at kommunen hadde mottatt fire søknader. På den bakgrunnen lagde vi en høringsuttalelse der vi etterlyste en oppfølging av intensjonene fra et tidligere møte angående at «prosessen rundt søknad og tillatelser til terrengsykkelritt skulle gjennomgås – med tanke på blant annet å utvikle gode prosedyrer og mulighet for mer medvirkning», samt spørsmål rundt behov for permanente traseer. Vi gjentok samtidig vår anmodning om at antall terrengsykkelritt bør reduseres. Vi mente at Østmarka ikke tåler eller bør ha mer enn ett ritt per år.

Tidspunkt for to av rittene var i mai 2014, noe vi mente var for tidlig med tanke på dyrelivet og at marka ikke har tørket opp etter vinteren. Videre ga vi mange konkrete innspill til flere av de foreslåtte traseene for Terrengsykkelrittet. Vi mente også at det er offentlige myndigheters ansvar å legge til rette og regulere for flerbruk – og dette omfatter et myndighetsansvar for å unngå at det oppstår brukerkonflikter. ØV mener at kommunens mangelfulle saksbehandling før de har gitt tillatelse til terrengsykkelritt er en vesentlig årsak til at brukerkonfliktene har oppstått i Østmarka. Ingen av våre anmodninger ble etterkommet av kommunen da rittene ble gjennomført, men det ser ut som om flere av våre innspill om søknadsbehandlingen er tatt med i den pågående revisjonen av Flerbruksplanen for Oslo kommunes skoger.

Plansaker og markagrensa

Kommuneplan Oslo mot 2030

Oslo kommune la våren 2014 en omfattende kommuneplan ut på høring. ØV var tilfreds med kommuneplanens visjon og målsettinger og den klare formuleringen om at Oslos myndigheter skal verne om Marka, og at det slås fast at behovet for utbyggingsarealer i Oslo skal dekkes innenfor dagens byggesone.

ØV gikk imot forslaget fra byrådet om å opprette aktivitetssoner i den bynære delen av Østmarka, som skal omkranse byens byggesone. ØV mener at svært mange aktiviteter som foreslås lagt til denne sonen, slik som ballbaner, klatrevegger, skateboardanlegg og golfbaner, ikke er markabaserte men typiske urbane aktiviteter. ØV er ikke mot at det opprettes begrensede anlegg som *naturlig* kan høre hjemme i Marka, og vi erkjenner at en tilrettelegging kan være nødvendig i enkelte områder, for å unngå slitasje. ØV mente imidlertid at forslaget ikke var i samsvar med markalovens intensjoner. Vi mente Byrådets forslag innebar at den bynære Marka spises opp bit for bit, og at befolkningen dermed fratas det de setter mest pris på, nemlig kortere turer i Marka der en kan søke ro og stillhet.

ØV gikk også imot at 405 daa ved Lysopp/Fredheim tas ut av Østmarka og omdisponeres til boligformål. Dette av hensyn til friluftslivet, og fordi det i det foreslåtte området er ikke mindre enn seks verdifulle naturtyper på til sammen 108 daa.

ØV samarbeidet med NOA og Lillomarkas Venner om denne saken, og sammen skrev vi blant annet en kronikk som kom på trykk i Aftenposten OsloBy før høringsfristen gikk ut. Den ble lagt merke til og var med på å påvirke andre etater/organisasjoner som uttalte seg om saken.

Kommuneplan Lørenskog

ØV var fornøyd med at Lørenskogs forslag til ny kommuneplan slår fast at markaloven må følges. Lørenskog varslet i sin kommunedelplanen for idrett og friluftsliv, at kommunen vil bedre sti- og løypetilbudet i Østmarka. Det mente ØV var positivt, men vi kunne ikke akseptere at disse tiltakene behandles samlet i kommuneplanen uten noen detaljer om tiltakenes omfang. Vi ba derfor om at disse tiltakene må beskrives bedre, og at kommunen fremmer en egen sti- og løypeplan som så kan sendes på høring til bl.a. friluftsansjonesene. Slik kan det totale sti- og løypetilbudet i denne delen av Østmarka vurderes samlet. Først etter en samlet vurdering av tiltakenes omfang, kan det tas stilling til om det er nødvendig med en egen reguleringsplan for tiltaket.

Kommunedelplan Idrett og Friluftsliv, Lørenskog

ØV påpekte i uttalelse til kommunedelplanen at den hadde for lite fokus på betydningen av det enkle friluftslivet og ivaretagelse av naturen i Lørenskog. Planarbeid for idretts- og friluftsanlegg som kan utløse tippemidler ser ut til å være framtreddende, mens betydningen av å få folk til å bruke Marka til enkelt friluftsliv underkommuniseres. Vi etterlyste i vårt høringsvar også sikrere atkomst til Losby og støttet planene om en lysløype rundt golfbanen på Losby. Med henvisning også til en redegjørelse fra Miljøverndepartementet ønsker vi ikke asfalterte stier/traseer i Østmarka. Vi uttalte oss kritisk til den store bruken av Losbymarka til terrengsykling og ønsker egne traseer for slike aktiviteter.

Kommuneplan Enebakk

ØV mottok i desember samfunnsdelen i Enebakk kommunes forslag til kommuneplan til høring. ØV registrerer at samfunnsdelen ikke nevner tiltak som kan fremme friluftslivet i kommunen. Som ledd i arbeidet med å fremme folkehelsen, foreslår ØV at Enebakk kommune gjennomfører en brukerundersøkelse for å kartlegge befolkningens bruk og tilretteleggingsbehov for nærskogområdene i kommunen. Vi berømmet kommunens turkart som et viktig bidrag for å gjøre folk kjent i bygda og i skogen, men savner en oppdatert utgave av kartet. Videre støtter ØV føringen i arealdelen om å ha en gjennomgående grøntstruktur langs fylkesveiene som leder inn i bygda, samt et bedre nett av

Debattinnlegg:

«Nei til anleggssoner i Oslomarka»

De foreslåtte anleggssonene i Marka er i strid med både markaloven og bystyrets vedtak fra 2005, skriver representanter fra Naturvernforbundet, Lillomarkas Venner og Østmarkas Venner.

  Bjørn Færevik, leder av markasvenner, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Frodø Håkonsen, styretleder, Lillomarkas Venner og Jonan Skjerve, styretleder, Østmarkas Venner

Opplysningsvesenetsvesen 2014-11-19

Oslo kommune fremmer nå et alvorlig angrep på markaloven. Forslaget til ny kommuneplan frem mot 2030 vil gjøre store deler av de mest populære områdene i Marka om til anleggssoner, i klar strid med lovens bokstav og intensjoner.

Oslo kommune ved Plan- og bygningssetaten sendte i februar ut et forslag til ny kommuneplan med navnet «Oslo mot 2030 – Smart, Trygg og Grønn».

Fra Aftenposten,
Osloby, 18. mai 2014.

utfartsparkeringer og markedsføring av turløyper/stier gjennom Østmarka fra Enebakk. Vi oppfordret også kommunen til å vurdere utredning av en nasjonalpark i Østmarka på nytt. Høringen resulterte blant annet i et lengre intervju med ØVs leder i Enebakk Avis om saken.

Kommuneplan Rælingen

Østmarkas Venner sier seg i hovedsak fornøyd med Rælingen kommunes planforslag til arealdelen i kommuneplan for perioden 2014–2025, selv om vi synes planen på mange områder unnlater å nevne de muligheter som kan tenkes å ligge i et regionalt samarbeid. Vi konstaterer at det er ro omkring markagrensene, og at Kongeveien gjennom hele kommunen skal bevares og brukes til friluftslivsformål. Vi etterlyser en stadfesting av viktige utfartssteder til Marka sommer og vinter, og at dette er samordnet med en sti- og løypeplan som kan dekke hele kommunen.

Utbygging av Lutvann leir

Våren 2014 fikk ØV på høring en detaljregulering med konsekvensvurdering av Lutvann Leir i Oslo. Forsvaret ønsker å utrede en firedobling av bygningsmassen på området. I høringsuttalelsen påpekte ØV de unike og sårbare naturverdiene i området. Lutvann leir, Lutvannsveien 60, ligger inneklemt mellom en tett befolket bydel, Alna, med nærmere 50 000 innbyggere, og et svært intensivt brukt friluftslivsområde med uteskoleaktiviteter, barnehage og lokalbefolkningens generelle friluftsliv som består av blant annet turgåing, bading, skigåing, skøyting, fiske og grilling. Området grenser til Hauktjern friluftslivsområde.

Vi gjorde utbygger oppmerksom på at de må ta hensyn til at Østmarka er et særegent område med store porøse sprekkedaler, og at Lutvann leir ligger i en slik dal. En bør derfor utrede de geologiske forholdene og ta med i betraktningen at lekkasjene fra Puttjerna og Lutvann ikke er stoppet. Lutvann har unik vannkvalitet og er meget sårbart. Videre ba vi om at naturmangfold og kulturminner burde kartlegges og at planen måtte ta hensyn til de store friluftslivsinteressene i området. Vi mente at de forholdene vi påpekte bør inn i planprogrammet på en bedre måte enn nå.

Varsel om oppstart av reguleringsplan Marikollen

Reguleringsplanen for Marikollen idrettsanlegg i Rælingen omfatter et areal på ca. 1000 daa beliggende mellom Marikollen og Blystadlia. Reguleringsarbeidet skal tilrettelegge for utvidelse av eksisterende langrenns- og alpinanlegg til et fremtidsrettet kunstsnoanlegg og videreutvikling av hoppbakken og stadionområdet. ØV er generelt positive til det flotte idrettsanlegget Rælingen har i Marikollen, som er et unikt tilbud til kommunens innbyggere. Men vi kan ikke akseptere at området

blir så kraftig utnyttet, f.eks. med asfalterte rulleskianlegg, at det i praksis skapes en barriere av anlegg rundt Rælingsåsen. Dette har vi også tidligere gått imot.

Varsel om oppstart av reguleringsplan Brudalen, Rælingen

Reguleringsarbeidet skal tilrettelegge for utvidelse av eksisterende tur/driftsvei til sommerbilvei veiklasse 4 fra Marikollen til Ramstadsjøen. Veien – med en veinbredde på 4-4,5 meter med fast slitelag – vil ligge helt inntil Ramstadslottet naturreservat, noe vi finner svært uønsket. Det er i tillegg planlagt møteplasser og snuplass med 1000 meters mellomrom. ØV anser omfanget av det planlagte veiinngrepet som helt uakseptabelt og unødvendig, all den stund det er snakk om et stort naturinngrep inntil et naturreservat.

Anleggsvei til Drettvann

I slutten av februar ble ØV kontaktet av Sweco på vegne av Nedre Romerike Vannverk (NRV). De ønsket en forhåndsuttalelse til søknad til Lørenskog kommune angående bygging av en anleggsvei til Drettvann. Bakgrunnen var at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) av sikkerhetsmessige grunner hadde pålagt dameier å utbedre dammen. ØV ønsket ikke å gi forhåndsgodkjenning, og ba om at saken ble sendt over til Fylkesmannen i Oslo og Akershus for behandling. Vi krevde også at så omfattende anleggstiltak ble sendt på offentlig høring fra Lørenskog kommune til Marka-organisasjonene og andre berørte interessenter, før det ble fattet vedtak. Vi stilte spørsmålsteget ved om det var behov for så omfattende veibygging for å rehabilitere dammen, og om det var mulig å oppgradere dammen og bygge veien på en mer skånsom måte. Vi mente også at andre transportmåter enn bruk av vei burde vært vurdert.

Lørenskog kommune ga 5. mai NRV tillatelse til bygging av veien, uten at saken var sendt ut på høring. Kommunen opplyste samtidig at det i samsvar med reglene i plan- og bygningsloven og forvaltningsloven var klageadgang (tre uker). Den 14. mai fikk ØV en e-post fra et medlem som meldte om omfattende veibygging. ØV klaget til kommunen på at anleggsarbeidet var igangsatt før klagefristen gikk ut. Kommunen mente ansvaret lå hos tiltakshaver.

Veien ble bygget ferdig sommeren 2014, og ØVs klage ble behandlet i teknisk utvalg høsten 2014. Klagen ble ikke tatt til følge og ble siden oversendt Fylkesmannen i Oslo og Akershus' juridiske afdeling, som opprettholdt kommunens avgjørelse. Vi takker medlemmene for engasjementet og mener vi gjorde det vi kunne, men dessverre uten å lykkes. Beredskapstiltak er krevende da de har unntak fra markaloven.

Lysåsskogen

Det er nå adgang til Lysåsskogen i Lørenskog fra to steder. Kvisthaugen som sperret adgangen i sør er fjernet, og det er laget sti inn i skogen fra det nye boligfeltet i nord. Kommunen klarte ikke å få til forlik med grunneier om tilgang fra Vestaveien 24. Kommunestyret har imidlertid vedtatt ekspropriasjon og å sette i gang reguleringsprosess for å sikre allmenheten adkomst-mulighet til Lysåsskogen også fra Vestaveien. Det er bevilget penger til å utarbeide regulerings-plan. Når planen er klar, vil den bli behandlet i de politiske organer på vanlig måte. Røykås vel er fornøyd med vedtaket og håper at prosessen kan gjennomføres så raskt som mulig.

Kulturminner og kulturlandskap

Bøvelstad

Dugnadsgjengen på Bøvelstad arrangerte i 2014 det sjette årlige slåttetreffet med ca. 20 deltakere. En fin slåttedag ble avsluttet med den tradisjonelle slåttegrauten. På søndagen var det som vanlig en guidet tur i reservatet, ledet av Lise Henriksen, med de aller fleste slåttefolkene som fornøyde deltakere. Denne gang gikk turen til toppen av Grinderkollen.

Fire fine og innholdsrike infotavler ble satt opp på Sarabråten i desember 2014. Foto: Helga Gunnarsdottir

Etter en stor innsats med å lage et forsterket, ulvesikkert gjerde, slapp vi i juni seks sauer fra Svartskog på beite for sommeren. Beitingen gikk heldigvis bra, og det var godt å se området pusset ned igjen etter ett års opphold pga. ulven i området. Kostnadene til forsterking av gjerdet og porter ble noe større enn forventet på grunn av krav til rovviltsikkert gjerde. Med en helgedugnad høst og vår bidrar dugnadsgjengens arbeid til at Bøvelstad er blitt en av DNT OOs mest populære hytter. Sakte men sikkert åpner vi opp stadig mer av det gjengroddet kulturlandskapet rundt småbruket.

Sarabråtens venner

Sarabråtens venner er et samarbeid mellom Nøkle vann ro- og padleklubb, Østmarkas Venner, Østensjø historielag og DNT Oslo og Omegn. Også på Sarabråten legges det ned mange dugnadstimer for å få landskapet og kulturminnene i området fram fra glemselen. Foruten en familiedag 30. august med ca. 100 deltakere, hadde gruppa to dugnadslørdager, vår og høst, med fjerning av jord og kratt rundt kuseboligen og noe rensing rundt den flotte brønnndammen. I høst fikk gruppa også positiv assistanse fra en medarbeider i Bymiljøetaten.

I uke 51 ble de fine nye informasjonstavlene, med tekst og bilder trykket på metallplater, satt opp på Sarabråten. Tavlene er sponset av Sparebankstiftelsen og Østensjø bydel, mens Oslo kommune bistod med oppsetting av tavlene. ØV har også bidratt økonomisk. Tavlene og en nyinnkjøpt «roll-up» til bruk ved enkle arrangementer er blitt riktig fine, så nå håper vi at disse blir lagt merke til og verdsatt!

Reguleringsplan for Sørli besøksgård

I februar 2014 fikk ØV på høring en reguleringsplan for Sørli besøksgård ved Nøkle vann. ØV er som kjent tilhenger av dette tiltaket, som vi har ivret for i mange år. Vi uttalte at det er et stort behov for dette i bydelene som sokner til Østmarka. I tillegg til å være besøksgård bør Sørli brukes mest mulig for å lære barn om friluftsliv og naturopplevelser, og vi oppfordret kommunen til samarbeid med OOF.

Vi savner en omtale av hva som skal skje med de eksisterende bygningene. Det skal bygges et nytt hus som vi synes har fått en for dominerende plass, og det er for høyt sammenlignet med låven (to meter høyere). Vi påpekte også at området og bygningene bør kunne brukes til møteaktivitet med mer på kveldstid, forutsatt at det ikke fortrenger barn som er den viktigste brukergruppen. Ellers var vi opptatt av å åpne området litt mot Nøkle vann, og forsvarlig inngjerding for husdyrene. Gjerdene bør kunne åpnes på vinteren.

Korketrekkeren venter fortsatt

Etter flere års venting skulle arbeidet med restaureringen av Korketrekkeren/Svingenbrua på veien mellom Østmarksetra og Sarabråten starte i 2013, men BYM fikk ingen til å ta oppdraget på grunn av mangel på ledig kapasitet hos kvalifiserte entreprenører. Det ble igangsatt en ny anbudsrunde våren 2014, men heller ikke da fikk BYM tak i kvalifiserte entreprenører. ØV beklager dette og fortsetter å ta opp saken med kommunen.

Dølerud

Våren 2014 fikk DNT OO endelig forhandlet seg til en 40 års leieavtale med Oslo kommune, som har eid Dølerud siden 1971. I den forbindelse fikk ØV til et intervju med Sverre M. Fjelstad i OsloBy, hvor han forfektet sine og våre synspunkter. Avisa skrev blant annet følgende:

Fjelstad, som fortsatt bor i Østmarka, er like glødende opptatt av vern og naturmangfold i dag. Og at man bevarer kulturlandskapet og plassen med sin unike flora. Han håper at Dølerud kan bli skjøttet på samme måte som Bøvelstad, en markaplass som Østmarkas Venner og DNT har samarbeidet om. – Det må gjerne bli et sted for familier. Bare man ikke glemmer formålet med vernet av Spinneren, at man søker å bevare det urørte preget, her skal man nyte skogens ro, mangfoldet og lytte til fuglesangen.

Like etter intervjuet var det et innbrudd på Dølerud. Selv om restaureringen er i gang, er det også mye som gjenstår. ØV ønsker å ha dialog med og eventuelt bistå DNT OO med arbeidet.

Informasjon

Nytt fra Østmarka

Foreningens medlemsblad Nytt fra Østmarka ble også i 2014 gitt ut fire ganger, med et opplag på ca. 4.500. Det sendes til medlemmene samt en rekke organisasjoner, politikere og medier. Medlemsbladet er et av foreningens viktigste ansikter utad, samtidig som det er et viktig bindeledd mellom styret og medlemmene.

I 2014 var det totale antallet sider på 160, mens det for få år tilbake var på mellom 60 og 80 sider. Fra den 48. årgangen vil vi særskilt framheve temanummeret om Hauktjern og Spinneren, de to eventyrsborgene i Østmarka som ble vernet som friluftslivsområder etter markaloven.

Nytt fra Østmarka har også vært preget av at markaloven fylte fem år i 2014. Loven ble vedtatt 1. september 2009 og satte et foreløpig punktum for nærmere 70 års debatt om markagrensa. Men nå angripes Marka vår fra nye vinkler, for eksempel ved Oslo kommunes forslag om å etablere anleggssoner innenfor markagrensa og en grusvei gjennom et verneområde. Striden står blant annet om hva Marka skal inneholde, og ØV på sin side jobber fortsatt for opprettelsen av en nasjonalpark i Østmarka.

Ulvne som etablerte seg i Østmarka vinteren 2012/2013 har naturlig nok blitt omtalt i flere artikler. Til tross for mye ferdsel i Østmarka, er det fortsatt ikke mange som har sett noe til ulvene. Ivar Johannes Knai ble ett av unntakene, da han i mars 2014 fikk tatt sjeldne bilder av to ulver som jagde elg. Vi nevner også Tor Ødemarks to flotte artikler om Østmarka som et eldorado for fiskere, og de svenske forskerne som har vist at skogturer hjelper mot stress og utmattelse. Årets tristeste nyhet var at markalovens far, Erik Sture Larre, døde 11. november 2014.

Styret og flere medlemmer har også i år bidratt med godt stoff til bladet. Det redaksjonelle arbeidet med bladet er ulønnet, men den lille redaksjonen blir både inspirert og forpliktet av mange gode tilbakemeldinger fra medlemmer og andre lesere. ØVs utgifter til Nytt fra Østmarka er knyttet til utforming, trykking og utsending.

Foto: Espen Bratlie

JA til nasjonalpark i Østmarka

Utsnitt av
nasjonalparkbrosjyren

Nettsider

ØVs nettsider fungerer som ønsket og høster mye ros fra medlemmer og andre som besøker dem. Sidene har i 2014 jevnlig blitt oppdatert med tre-fire nye saker pr. måned, og statistikken viser en jevn økning av besøkende. Det har i 2014 vært ca. 17.000 besøk på sidene, noe som er en økning på ca. 3000 siden i fjor. Av disse har ca. 40 prosent besøkt sidene mer enn én gang.

Vi har også i 2014 hatt som målsetting at nettsidene skal være en god informasjonskanal for både nåværende og fremtidige medlemmer og til allmennheten for øvrig. Det ble ved oppstart av nye nettsider opprettet et lukket område (intranett) som er ØVs elektroniske arkiv for både referater, brev og andre dokumenter. Dette har vært til stor hjelp i styrets arbeid.

Facebook

ØV har siden 2012 vært tilgjengelig på Facebook, hvor vi blant annet deler nyheter og arrangementer fra våre nettsider. Vår erfaring med sosiale medier er at det er en flott arena for å spre vårt gode budskap til mange på en effektiv måte; en god informasjonskanal i tillegg til våre nettsider. Vi tar imot mange positive meldinger med stor takk, og får jevnlig nye følgere på Facebook. Ved utgangen av 2014 hadde vi 1624 følgere, som er nesten en fordobling siden forrige år.

Arrangementer

ØV har også i 2014 stått for en rekke arrangementer, enten alene eller med samarbeidspartnere. Mange av arrangementene er mer utførlig omtalt på våre nettsider eller i Nytt fra Østmarka.

På sporet av ulven

Springseksperter Geir Skillebæk og ØV inviterte til ulvejakt med kamera to regnvåte helger i februar, med gamle Rausjø skole som base. Det ble mye vassing i våt snø og vannfylte myrer, men det gjorde ikke noe for to meget motiverte grupper med nysgjerrige naturelskere som hadde vært ute en vinterdag før. Ekspedisjonene resulterte kun i observasjon av ett daggammelt ulvespor, men kjentmannen vår ga allikevel de få utvalgte deltakerne (i alt 10 stykker) mye nyttig lærdom og avlivet flere myter om ulvens atferdsmønster og (u)vaner. Et nytt medlemstilbud som godt kan gjentas!

Årsmøtet

Om lag 125 medlemmer deltok på årsmøtet på Skullerudstua 27. mars. Wenche Fuglstad forlot styret etter eget ønske og fikk blomster og en varm takk for flott innsats gjennom mange år. Valgkomiteen hadde foreslått Bjarne Røsjo som nytt styremedlem og Bente Lise Dagenborg som nytt varamedlem, og dette ble vedtatt med akklamasjon. Årsmøtet bekreftet for øvrig at styret og organisasjonen står samlet bak ønsket om en nasjonalpark i Østmarka.

*Mange var med på vårtur til Spinneren/Svartdalen.
Foto: Steinar Saghaug*

Vårtur til Svartdalen i Spinneren friluftslivsområde

Nærmere 100 friluftsfolk slo følge da ØV inviterte til tur i eventyrskogen i Svartdalen og Spinneren søndag 11. mai. Sigmund Hågvar ledet turen, som begynte på parkeringsplassen ved Sandbakken og fortsatte gjennom det flotte Spinneren-området og den trolske Svartdalen.

Minnestund Sarabråten

Okkupasjonshistorikeren professor emeritus Ole Kristian Grimnes stilte opp på kort varsel da den avtalte foredragsholderen meldte avbud bare noen dager før den tradisjonelle minnestunden ved Milorg-bauten på Sarabråten 10. juni. Professor Grimnes holdt en flott tale til minne om de ni Milorg-karene som ble ofre for Gestapo i 1945. I talen la Grimnes spesiell vekt på at de modige Milorg-karene satte livet på spill selv om de visste hvilken risiko de utsatte seg for.

Guidet tur til hjertet av Østmarka

Også fellesturen 14. september til det indre av Østmarka ble en suksess. Ca. 30 mennesker møtte opp på Bysetermåsan for å bli med på tur i et fantastisk søndagsvær. Guiden Sigmund Hågvar ledet an via Bysetra, Kjerringhøgda og Vangen, og videre helt inn til Tonevann og Tonekollen. Etter å ha vært med på en slik tur, er det umulig å forstå annet enn at dette området må bli en nasjonalpark.

Høsttur i Østmarka naturreservat

At det ikke finnes dårlig vær, bare dårlige klær, ble tydelig demonstrert på årets siste fellestur 12. oktober. Regnet hadde bøttet ned i dagevis, men likevel valgte 17 par gummi- og lærstøvler å følge Johan Ellingsen på tur i Østmarka naturreservat. Turen begynte og sluttet ved Myrdammen i Rælingen. Stiene innover Aurtjernsdalen og Bjørntjernsåsen var stort sett blitt til bekker, men turdeltakerne fikk likevel en rekke gode minner fra et vilt og urskogpreget område.

Høsttur for barn og ungdom

Samme dag som turen til reservatet, var det planlagt en høsttur for barn og ungdom med Live Danielsen fra SNO som turleder. Denne ble avlyst grunnet mye regn.

Markaloven 5 år

Fylkesmannen i Oslo og Akershus sammen med OOF markerte 29. august femårs-jubileet for etableringen av Markaloven med et stort seminar på Voksenåsen kultur- og konferansehotell. Aktører og myndigheter med interesse og forvaltningsansvar for Marka var invitert for å oppsummere erfaringer, samt for å se inn i framtida. ØV bidro med en multimediahyllst til friluftslivsområdet

Hauktjern og et innlegg som vi valgte å kalle «Markaloven 5 år, mye bra, men noe må bli bedre». Vår oppsummering gikk mye på at gode saksbehandlingsrutiner ennå ikke har satt seg i hverken kommuner eller fylker, noe vi påviste med flere eksempler fra konkrete saker. Vi etterlyste også bedre oppfølging av lovbrudd og at Fylkesmannens miljøvernavdeling burde gi alle, myndigheter som brukere, bedre opplæring i lovverket. Vi mente også at mange konflikter kunne vært unngått ved utarbeiding av en forskrift hjemlet i markalovens § 12 om hensynsfull bruk av Marka.

Østmarka som idrettsarena?

Lørenskog Rotary tok 2. oktober opp temaet «Skal vi ha sportsarenaer i Østmarka?» på et medlemsmøte, og inviterte ØV til å snakke om et hett tema som går rett inn i diskusjonen om hva vi ønsker med Østmarka. ØV stilte med leder og to styremedlemmer. Det ble i vår innledning til debatt lagt vekt på hvilke trusler vi nå ser for Østmarka som naturområde. Debatten viste at det var delte meninger om regulering for eksempel av terrengsykling i Marka, men det var mye positiv støtte til vårt syn og vårt arbeid.

Høstmøte om Markaloven

ØVs årlige høstmøte ble arrangert 6. november på Skullerudstua. Johan Ellingsen innledet med et foredrag om at Marka fortsatt er truet, selv om markaloven trådte i kraft 1. september 2009. Overingeniør Marit Lillesveen fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus redegjorde for praktisering av markaloven, og fungerende fylkesmiljøvernssjef Are Hedén deltok i et minipanel som diskuterte Markas fremtid og svarte på spørsmål fra salen. Møtet viste klart at mange av ØVs medlemmer er bekymret for den utviklingen vi er inne i, med stadig flere store og små inngrep for forskjellige samfunnsformål og mer teknisk tilrettelegging for idretten – noen ganger uten skikkelige planprosesser.

ØV fyller 50 år i 2016

ØV ble stiftet i 1966 og kan i 2016 feire 50 års arbeid for å sikre innbyggerne i regionen tilgang til store skog- og friluftsområder i Østmarka rett utenfor tette befolkningsområder. Vi vet at denne tilgangen betyr enormt mye for befolkningen og for folkehelsen, og vi ønsker å bruke jubileet for å markere betydningen av det enkle friluftslivet og vår nærhet til naturen.

Markering og feiring av en flott 50-års jubilar krever god planlegging, og som beskrevet i årsberetningen i 2013 ble det nedsatt en jubileumskomite bestående av Ingunn Lian Nylund (leder), Steinar Saghaug, Cathrine Søberg og Bjarne Røsjø. Komiteen har i 2014 levert et solid arbeid som styret vil arbeide videre med å realisere. Forslagene inkluderer både kulturarrangementer, utearrangementer, aktiviteter på stuene, guida turer og bokprosjekt med mer. ØV er en frivillig organisasjon med begrensede midler, og vi har i 2014 søkt om støtte fra flere hold, men opplever som mange andre, at det er vanskelig å få støtte. Dette krever at vi må tenke litt nytt, men styret arbeider fortsatt med å gjennomføre en verdig jubileumsfeiring. Arrangementene i jubileumsåret skal ha hovedfokus på naturen i Østmarka og verdien av det enkle friluftslivet. Styremedlem Ingunn Lian Nylund blir prosjektleder for jubileet med bistand fra styret og mange andre gode krefter. Styret takker jubileumskomiteen for et godt utarbeidet grunnlag for styrets videre arbeid.

Oslo, 5. februar 2015

Johan Ellingsen
leder
(sign.)

Helga Gunnarsdóttir
nestleder
(sign.)

Sigmund Hågvær
styremedlem
(sign.)

Arne Kvalheim
styremedlem
(sign.)

Ingunn Lian Nylund
styremedlem
(sign.)

Bjarne Røsjø
styremedlem
(sign.)

Inger Tangen
styremedlem
(sign.)

Regnskap 2014 og budsjett 2015

	Driftsinntekter	2014	Budsjett 2014	2013	Budsjett 2015
	Kontingenter	527 770,00	590 000,00	576 088,00	570 000,00
1	Tilskudd/gaver	108 364,00	75 000,00	97 050,00	100 000,00
2	Bøvelstad/Slåttetreff	4 400,00	3 000,00	10 450,00	9 000,00
	Tilskudd Sarabråten venner	-		110 000,00	
3	Andre driftsinntekter (bl.a Grasrotandel)	58 046,00	60 000,00	62 037,00	75 000,00
	Renteinntekter	3 876,00	5 000,00	4 346,00	5 000,00
	SUM INNTEKTER	702 456,00	733 000,00	859 971,00	759 000,00
Driftskostnader					
	Lønn/feriepenger inkl arb.g avgift	45 640,00	60 000,00	53 342,00	60 000,00
	Honorar uten skatteplikt/med arb.g.avg.	6 852,00	10 000,00	1 711,00	10 000,00
	Godtgjøring/refusjon styret inkl arb.g.avg.	109 675,00	110 000,00	109 536,00	110 000,00
4	Møter/tilstelninger	78 700,00	85 000,00	82 419,00	75 000,00
	Medlemsblad	208 200,00	180 000,00	192 110,00	200 000,00
	Nasjonalparken rapport				80 000,00
	Vervebrosjyre/trykksaker/info	27 148,00	80 000,00	10 375,00	15 000,00
5	7. juni arrangement	18 851,00	20 000,00	12 901,00	20 000,00
	Kontorrekvisita	12 665,00	10 000,00	5 655,00	10 000,00
	Telefon	3 510,00	4 000,00	3 010,00	5 000,00
	Porto	104 642,00	120 000,00	107 848,00	110 000,00
7	Andre kostnader	39 173,00	40 000,00	30 287,00	35 000,00
	Web/datautstyr/programvare	12 930,00	20 000,00	8 796,00	10 000,00
	Turer - Bøvelstad/Slåttetreff	28 484,00	15 000,00	10 771,00	20 000,00
	Lagerleie	14 504,00	15 000,00	14 013,00	15 000,00
	Konsulent honorar/revisjon	20 375,00	10 000,00	9 125,00	15 000,00
	Kollektiv ulykkesforsikring, turer	4 042,00	4 000,00	3 795,00	5 000,00
	Reklame effekter/Annonse	30 310,00	50 000,00	69 321,00	20 000,00
	50-års jubileum		10 000,00	-	130 000,00
6	Sarabråten venner	59 715,00	50 000,00	60 394,00	5 000,00
	SUM KOSTNADER	825 416,00	893 000,00	785 409,00	950 000,00
	pr. 31.12.14	-122 960,00	-160 000,00	74 562,00	-191 000,00

Balanse

		2014	2015
Eiendeler	Kunder debitorer	15 082,52	150,00
	Driftskonto	36 658,30	35 691,90
	Skattetr konto	27 059,42	15 044,28
	Høyrentekonto	138 378,75	135 182,75
	Nordea	409 323,22	591 531,55
8	Forskudds oppgjør	500,00	500,00
	Sum eiendeler	627 002,21	778 100,48
Egenkapital og gjeld	Egenkapital 1.1	678 066,48	603 504,26
	Årets resultat	-122 960,27	74 562,22
	Egenkapital 31.12.	555 106,21	678 066,48
9	Avsatt skatt og arb.g.avgift	10 056,00	32 388,00
9	Leverandørgjeld	61 840,00	67 646,00
		71 896,00	100 034,00
	Sum egenkapital og gjeld	627 002,21	778 100,48

Noter og regnskap

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med regnskapslovens bestemmelser og det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Inntekter og kostnader

Inntektsføring skjer ved leveringstidspunktet etter opptjeningsprinsippet. Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet slik at kostnader kommer i samme periode som tilhørende inntekt.

1	Tilskudd gaver	Lørenskog kommune	6 364,00
		Rælingen kommune	1 000,00
		Driftstøtte Bymiljøetaten Oslo	70 000,00
		WWF Natur og Rovdyrfondet	30 000,00
		Gaver fra andre	1 000,00
			108 364,00
2	Bøvelstad/Slåttetreff	Deltakeravgift Slåttetreff	4 400,00
			4 400,00
3	Andre driftsinntekter	Norsk tipping "Grasrotandelen"	58 046,00
		(herav 13 327 fra 2013)	
			58 046,00
4	Møter/tilstelninger	Leie høytaleranlegg	10 486,00
		Skullerudstua tre møter	33 290,00
		Sommeravslutning	2 880,00
		Østmarksetern	29 625,00
		Diverse møteutgifter	2 419,00
			78 700,00
5	7. juni arrangement	OB Wiik	1 875,00
		Norgesbuss	5 076,00
		Østre Aker musikkorps	5 000,00
		Sass Singers	3 000,00
		Diverse utlegg	3 900,00
			18 851,00
6	Sarabråtens Venner	Frie fuglers Forlag	31 312,00
		07 Sør - plater i aluminium	7 550,00
		Lars Rogstad	4 000,00
		Kjøp av bilder	7 500,00
		Diverse	9 353,00
			59 715,00
7	Andre kostnader	Eventyrskogbøker fra NOA	3 990,00
		Blomster	2 556,00
		Seminar/jubileum	6 597,00
		Foredrag	3 000,00
		Videoredigering	2 536,00
		Diverse	8 028,00
		Gebyrer/omkostninger	7 422,00
		Kjøregodtgjørelser/andre reiseutg	5 044,00
			39 173,00
8	Betalt i 2014 men kostnadsføres i 2015	Web Domene	500,00
9	Beløp kostnadsført i 2014 men betalt i 2015		61 840,00
		07 Oslo	53 040
		07 Sør	7 550
		Div utlegg	1 250
			61 840
		Skatt/arb.g.avgift	10 056,00
			71 896,00

Til årsmøtet i

Østmarkas Venner

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Østmarkas Venner som viser et underskudd på kr 122 960. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder internasjonale revisjonsstandarder vedtatt av International Auditing and Assurance Standards Board. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for foreningens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Østmarkas Venner per 31. desember 2014 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

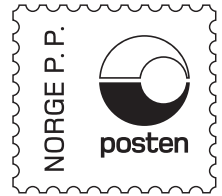
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 17. februar 2015
Langseth Revisjon AS

Fredrik W. Langseth
Statsautorisert revisor

Fastsettelse av kontingent – Forslag fra styret i ØV

Medlemskontingenten i Østmarkas Venner er på 150 kr for medlemmer og 300 kr for borettslag, bedrifter og foreninger. Kontingenten ble sist endret på årsmøte i 2009 hvor den, etter forslag fra salen, ble hevet fra kr 130 til 150 for enkeltmedlemmer. ØV har stor aktivitet og både vårt ordinære arbeid, arbeidet med nasjonalparken og 50 års jubileet krever stor innsats. I 2014 og i budsjettet for 2015 driver vi med underskudd. Styret i Østmarkas Venner foreslår derfor for årsmøtet at kontingenten fra og med 2016 økes fra kr 150 til kr 200 for enkeltmedlemmer og fra kr 300 til kr 400 for bedrifter, borettslag og foreninger. Det vil blant annet gjøre det mulig for oss å betale noe mer for profesjonelle tjenester og administrative oppgaver som da vil avlaste styret.

Returadresse:
Østmarkas Venner,
Postboks 85 Nordstrand,
1112 Oslo

Friluftslivets år 2015

Aktivitetskalender for Østmarkas Venner

Aktivitet	Dato	Foredragsholder/ Guide	Annonseres
Markadagen på Skullerudstua	1. mars	Fylkesmannen, SNO	ØVs nettsider og FB
Årsmøte på Skullerudstua	25. mars	Gjermund Andersen	Side 22
Åpen dag på Grønlihytta	19. april	Steinar Saghaug og OOF	Side 3
Dragesafari fra Grønlihytta	19. april	Live Danielsen SNO	Side 21
Møt våren på Dølerud	25. april	Sverre M. Fjelstad	Side 7
Sarabråten – Dugnad	25. april	Sarabråtens venner	ØVs nettsider og FB
Minnestund på Sarabråten	8. juni	Petter R. Johannessen	Nytt fra Østmarka nr 2
Slåttedugnad på Bøvelstad	26.-27. juni	Johan Ellingsen	Nytt fra Østmarka nr 2
Guidet tur i reservatet	28. juni	Lise Henriksen	Nytt fra Østmarka nr 2
Sarabråten – Dugnad	12. september	Sarabråtens venner	Nytt fra Østmarka nr 3
Sarabråten – Vandring	23. september	Sarabråtens venner	Nytt fra Østmarka nr 3
Høsttur i Ski kommuneskoger	11. oktober	Reidar Haugen	Nytt fra Østmarka nr 3
Høstmøte om friluftsliv	November	Annonseres seinere	Nytt fra Østmarka nr 3

Støtt Østmarkas Venner via Grasrotandelen

32774871278202